

Nr. 6 (597), 1960, II, 11

Londonas, 1960 metų vasario mėn., 11 d.

XIV metai

NUOSTOLIAI IR NEPASISEKIMAI

TUO GYVAS TARYBINIS GYVENIMAS

Kiek sovietinėje kariuomenėje gali būti Lietuvos vyrų?

Sovietinių deputatų sesijoje kalbėdamas Sovietų Sąjungos kariūnų pajėgų mažinimo klausimu, Chruščiovas minėjo, kad maždaug dviejų metų būvyje įvykdytinas 1.200.000 vyrų sovietinės kariuomenės sumažinimas (Tuo tarpu priimtame įstatyme demobilizacijos laikas aiškiai nenustatytas, Red.). Tame pranešime taip pat buvo nurodyta, kad šiuo metu sovietų karinėse pajėgose esą 3.623.000 karių.

Jei chruščioviniai duomenys būtų tikslūs ir jei sovietinė kariuomenė vyrų būty būtų imami vadovaujantys lygiaproporcingu principu (tai yra nuo atitinkamo gyventojų skaičiaus pašaukiant vienodą skaičių), tuo atveju nuo kas 1000-čio Sov. Sąjungos gyventojų kariuomenėje turėtų būti maždaug po 17 vyrų, o demobilizuojant 1.200.000 kareivių kas tūkstantčiui gyventojų būtų paleista maždaug po 5 vyrus. Tad jei iš tiesų minėtu atžvalgumu Kremlius būtų vadovavęs, tuo atveju tekstą skaityti šiuo metu sovietinėje kariuomenėje esant apie 46.600 Lietuvos vyrų, o paskelbtai demobilizacija turėtų paliešti apie 16.200 Lietuvos vyrų, esančių kariuomenėje.

Vilniaus radijo informacijomis, šiame Lietuvoje tikimasi sulaukti grįžtant apie 6.000 demobilizuotųjų.

Šiuo metu jau vyksta pasirošimai vykdyti grįžusių karių profesinį apmokymą. Veikiantis specialios vidurinės mokyklos Valstybinio aukštojo ir vidurinio mokslo komiteto (prie Lietuvos ministerių tarybos įsteigto 1959 m.). Paleistieji kariai turės pirmenybę pateikti ir į technikumus.

Be to, jau šių metų vasario-kovo mėnesiais prie eilės specialių vidurinių mokyklų organizuojami parengiamieji kursai de mobilizuotus karius paruošti egzaminams. Tokių parengiamųjų kursų Lietuvoje numatoma atidaryti 43 vietovėse. Kursai bus organizuojami lietuvių kalba, o Vilniaus zonos rajonuose lenkų kalba, o Vilniuje ir Kaune, jei sidarys atitinkamas skaičius, minėtieji kursai bus organizuojami ir rusų kalba (tuo pačiu tai yra netiesioginiu būdu išreikšta užuomina apie rusakalbių gyventojų nenatūralų padidėjimą tiek Kaune, tiek Vilniuje).

Lietuvoje ruošiami specialistai ir

Sovietų Sąjungai

Bolševikmečių Lietuvoje įsteigta visa eilė mokyklų, vadinamų Darbo Rezervų Mokyklomis. Tokių mokyklų įvairiuose Lietuvos miestuose (daugiausia Kaune ir Vilniuje) 1953 metais veikė 22, o 1955 metais — 25. Kalbamasis mokyklos tiesiogiai pavaldžios Maskvos žinyboms.

Iki 1959 metų vidurio minėtosios mokyklos paruošusios daugiau kaip 50.000 kvalifikuotų darbininkų. Darbo Rezervų Mokyklose ruošiami specialistai 90 profesijų. Į kalbamasis mokyklas priimami jaunuoliai ir jaunuolės nuo 14 iki 17 m. amžiaus.

Pažymėtina, kad Sov. Sąjungoje Darbo Rezervų Mokyklos buvo pradėtos steigti 1940 metais. Tų metų spalio 2 dieną Sovietų Sąjungoje buvo paskelbtai nuostatai, kurais vadovaudamasis Liaudies Komisariatas turi teisę kiekvienais metais mobilizuoti nuo 800.000 ligi 1 milijono jaunuolių ir juos parengti pramonei, transportui, žemės ūkiui bei kitoms darbo sritims.

Nuostatus paskelbus, sovietuose buvo pradėtos steigti Darbo Rezervų Mokyklos. Šias mokyklas baigę jaunuoliai įpareigujami 4 metus dirbti valstybinėse žinybose. Už suteiktą reikiamo skaičiaus jaunuolių apmokymui fabrikinėse bei Darbo Rezervų Mokyklose atsakingi vietos deputatai. Gavę maskvinius nurodymus, jie privalo „apmokymui mobilizuoti“ reikiama skaičių jaunuolių.

Pasirodo, kad Lietuvoje baigusieji Darbo Rezervų Mokyklas jaunuoliai bei jaunuolės kalbamoje mokyklose apmokomi vien lietuviškai. Dalis baigusiuji išsiunčiami kurį laiką dirbti įvairiose Sov. Sąjungos vietovėse. Šių metų sausio 19 dieną per Vilniaus radiją kalbėdama Jūratė Aukštuolytė, dirbanti „Kauno Audiniuose“, pareiškė:

„Aš baigiau Darbo Rezervų Mokyklą. Išgijau audėjos specialybę. Du metus dirbau Tadžikiroje, o dabar vėl dirbu gimtajame mieste“.

Turimomis žiniomis, nemaža lietuvių jaunuolių, baigusiu Darbo Rezervų Mokyklas Lietuvoje, pasiunčiami dirbti į Karaliaučiaus sritį (nūdien vadinamo Kaliningradu). Kiti įpareigujami kurį laiką dirbti kitose Sov. Sąjungos vietovėse. Tik atidurbę nustatytąjį darbo laiką gali grįžti Lietuva.

Kokia dalis Darbo Rezervų Mokyklas baigusiu jaunuolių išsiunčiami dirbti sovietijon, tokių duomenų bolševikinės informacijos neskelbia.

Praėjusiais metais Lietuvoje, kaip ir visoje Sovietų Sąjungoje pradėjus vykdyti mokyklų reformą, toji reforma palietė ir Darbo Rezervų Mokyklas, kurios pertvarkomos į Profesines - Technines Mokyklas. Reorganizavus Darbo Rezervų Mokyklas, Lietuvoje veiks apie 35 Profesines - Technines Mokyklas su vienerių, dviejų ir trejų metų apmokymu.

Kukurūzai davė 186 milijonus rublių nuostolių

Maskvos direktyvomis Lietuvoje platesniu mastu kukurūzai pradėti sėti 1954 metais. Tada kolchozuose kukurūzais buvo apšėtas apie 4.000 hektarų plotas. Vienur tie šilų kraštų pasėliai žuvo, kitur, pasėti užvejingose vietose, davė pusėtiną pašarinį derlių.

1955 metais kukurūzinių pasėlių plotas Lietuvoje jau siekė 158.000 hektarų. Tokius duomenis skelbė Vilniuje rusų kalba leidžiamas dienraštis „Sovietskaja Litva“. Tačiau tais metais, matyt, nemaža kukurūzų pasėlių žuvo, kadangi 1956 m. sausio pradžioje Vilniuje įvykusioje „mokslinėje - gamybinėje konferencijoje“ kukurūzų auginimo klausimais“ tebuvo minima, jog 1955 metais kukurūzai buvo auginami 133.700 hektarų plote.

Nuo to laiko, nežūrint nesėkmių, metai iš metų kolchozai raginami pačiose geriausiose žemėse sėti kukurūzus.

Nestinga atvejų, kad kai kurių kolchozų vadovybės, norėdamos išsigelbėti iš bėdos, kukurūzus sėja kolchozininkų gerai įtrestuose ir įdirbtuose sodybinuose sklypeluose, kolchozininkams sodybinus sklypus išskirdamos kolchozų nualintose žemėse.

Chruščiovas reikalauja kukurūzus sėti ne tik Lietuvoje, bet ir Sibiro plėšiniuose.

Praėjusių metų karščiais pasižymėjusi vasara sovietinei propagandai sudarė pagrindą šaukti apie gerą kukurūzų derlių Lietuvoje. Buvę kolchozų, kurie viename hektare išaugino po 1.000 cnt. žaliosios masės. Tai gi esančios geros sąlygos šitos kultūros pasėlius plėsti ir ateityje. Taip pat nurodoma, kad daugiau kaip 30.000 hektarų kukurūzų pasėlių plote praėjusiais metais bendras pašarinis derlius iš ha siekęs po 358 centnerius žaliosios masės, iš kurios pagaminta 1.200.000 tonų siloso. Kadangi viena tona kukurūzų siloso turinti 150 pašarinių vienetų, o vienas pašarinis vienetas įgalinąs pagaminti 2 kg pieno, taigi 1959 metais Lietuvoje išauginti kukurūzai sudarysą sąlygas pagaminti apie 360.000 tonų pieno!

Tačiau taip pat nurodoma, kad praėjusiais metais kukurūzai žuvo ir buvo nurašyti eilėse kolchozų. Rokiškio rajono kolchozuose žuvę kukurūzai 77 ha plote, Prie kulės rajone 52 ha plote, Skuodo rajone 33 ha plote, Alytaus rajone 39 ha plote. Iš viso minėtuose rajonuose žuvę kukurūzų pasėliai 201 hektarų plote. Kaltinami kolchozininkai bei kolchozų vadovybės dėl ne pakankamos priežiūros. Pagrečiui kolchozai raginami iš anksto numatyti žemę kukurūzų pasėliams 1960 metams.

1959 metų rudenį Lietuvos Gyvulininkystės ir Veterinarijos Institutas paskelbė duomenį, jog trejų metų praktika parodžiusi, kad bandomajame ūkyje sėtų pašarinių kopštų derliaus vidurkis iš vieno hektaro pasėlių esąs lygus 9.104 pašariniams vienetams (tad jei 1959 metais kukurūzais užšėstas 30.000 ha plotas davė 180.000.000 pašarinių vienetų, tai tame plote pašariniai kopštai galėjo duoti apie 273.120.000 pašarinių vienetų, įgalinančių pagaminti ne 360.000 tonų pieno, bet 546.24 tonų).

Gyvulininkystės ir Veterinarijos Instituto duomenys rodo, kad pašariniai kopštai geriau dera Lietuvoje ir duoda didesnę pašaro kiekį. Vietoje kukurūzų kolchozai tame plote augindami pašarinius kopštus būtų buvę įgalinti pagaminti apie 180.000 tonų pieno daugiau ir gauti apie 186 milijonus rublių pajamų daugiau.

Kitais žodžiais, pačių bolševikų duomenys rodo, kad praėjusiais metais kukurūzų Lietuvoje auginimas buvo nuostolingas 186 milijonais rublių.

Tokių išvadų prieinama vadovaujantis nurodytais bolševikiniais teiginiais.

Bolševikiniams propagandistams pavesta matuoti mėšlą...

Praėjusieji metai buvo pirmieji chruščiovinio septynmečio metai besiekiant patvirtinti ir pralenkti Jungtines Amerikos Valstybes. Išstius metas bolševikinė propaganda, o taip pat sovietinės santvarkos vykdytojai dirbantiesiems statė reikalavimus „besąlyginai įvykdyti“ plano užduotis.

Metų pabaigoje buvo skelbiama ne tik apie sėkmingą planų įvykdymą, bet dargi kai kuriose srityse ir viršijimą.

Ypač Lietuvos žemės ūkio srityje esą buvo pasiekta žymių laimėjimų. Padidėjęs derlius, daugiau buvę pagaminta mėsos ir pieno, negu kad 1958 metais.

Tačiau kai kolchozinių ir sovchozinių ūkio klausimai buvo svarstomi 1959 metų pabaigoje Maskvoje, šniečkus prisipažino, jog pieno ir mėsos gamybos planas nebuvo įvykdytas, nors ir pasiekta žymių laimėjimų.

Pastaruosiuoju metu kolchozų lanko komisijos „kovai už derlių“, vadinamieji reidai. Tos komisijos bei reidai jau pasirodė eilėse Lietuvos kolchozų. Jų pagrindinis uždavinys patikrinti, kaip kolchozuose vykdomas „organinių trąšų, tai yra mėšlo, telkimas, kad šiais metais būtų išauginti didesni derliai ir paruošta pakankamai pašarų. Kitais žodžiais betariant, bolševikiniams propagandistams duotas uždavinys kolchozuose matuoti mėšlą ir tuo pačiu pamokyti kolchozuose dirbančių žemdirbius, kaip jie turi ruošti vykdyti Maskvoje nustatytus reikalavimus.

Minėtų kolchozuose apsilankymų aprašymai pateikia gana būdingų faktų.

Štai, pavyzdžiui, birždiečiai praėjusių metų pavasarį sakė, jog jie geriau prisimą žemesnius išporeigojimus, o rudenį galėsia paskelbti išporeigojimų viršijimus. Tačiau išėję priešingai. Visas Biržų rajonas

Septynios DIENOS

150 JAUNUOLIŲ NUŽUDYTA

Vakarais pasiekė žinios, kad Vengrijoje buvo dabar nužudyta 150 jaunuolių už dalyvavimą 1956 m. sukilime.

Ateinančios žinios, kad kalėjimuose dar laukia mirties bausmės 150 studentų.

PRIES RYŠIUS SU KOMUNISTŲ ORGANIZACIJOMIS

Vokiečių socialdemokratų partija išpejo visus savo narius, kad jai nepriimtini jokie ryšiai su komunistinėmis organizacijomis, todėl partijos nariai, jei važiuoja į komunistinius kraštus, gali tai daryti tik kaip privatus asmenys.

Tas reikalavimas taikomas ir dėl ryšių su R. Vokietijos socialistine vienybės partija.

PAŽADA NEBANDYTI ATOMINIŲ BOMBŲ

Chruščiovas yra pakartotinai pasisakęs, kad Rusija nebepradės bandyti atominių bombų, jei Vakarų kraštai taip pat nepradės.

Rusija, be to, esanti pasiryžusi bet kuriuo metu pasirašyti su Vakarais sutartį, draudžiančią atominius ginklus ir numatančią kontrolę.

SOUSTELLE PASALINTAS

Iš prancūzų vyriausybės pašalintas Sous telle — ministeris Saharos ir atominių projektų reikalams.

Dabar jis buvo nusistatęs prieš prezidentą gen. de Gaulle politiką Alžyre. Tiesiogiai neatsakingas už paskutinius įvykius Alžyre, o 1958 m., kai buvo sukilimas, reikalavęs atiduoti Prancūziją į gen. de Gaulle rankas, jis buvo atsidūręs ten ir buvo vienas iš didžiausių sukilimo dvasinių vadų.

KULTURNIAI IR MOKSLINIAI RYSIAI

Vorošilovas ir Kozlovas (prezidentas ir ministerių tarybos vicepirmininkas) lankėsi Indijoje. Bendrume su Indijos vyriausybe pranešime sakoma, kad nutarta užmegzti kultūrinį ir mokslinį bendradarbiavimą.

Ta proga Nehru pareiškė pasitenkinimą, kad Sov. Sąjunga pasiryžusi sumažinti savo armiją.

VALYMAI ALZYRE

Prancūzų vyriausybė išskleidė organizacijas, kurių atstovai buvo sudarę komitetai kovoti už prancūzišką Alžyrą.

Kai kurie aktyviau pasireiskusieji organizacijose ar sukilime yra areštuoti. Duetas policijai leidimas areštuoti pasislėpusį vieną sukilimo vadą Ortiz.

LVOVO ŽUDYNIŲ LIUDININKAS

Vokiečių laikraštyje „Die Welt“ tulas Goldbergas, dabar gyvenąs Izraelyje, papasakojo, kaip vyko žydų žudynės Lvove, kuriame jis gyveno ir išliko gyvas.

Žudynės buvusios vykdomos vokiečių įsakymu, o tame vokiečių dalyne buvo ir dabartinis vokiečių ministeris pabėgėlių reikalams prof. Oberlanderis.

EUROPIECIAI NETURI TEISĖS BALSUOTI

Belgų ir kongiečių komitetas sutarė, kad birželio mėn., kai Kongo gaus nepriklausomybę ir bus renkamas senatas ir provincijų seimai, neturės balsavimo teisės europiečiai (jų yra apie 100.000) ir moterys.

KERALOJE KOMUNISTAI PRALAIMĖJO

Keraloje (Indijoje) rinkimus į vietinį parlamentą komunistai šįkart pralaimėjo. Kongreso partija gavo 60 vietų, Praja socialistai 19, muzulmonų lyga 10, komunistai ir jų bendrakereliai 29.

Praeitūs rinkimus buvo laimėję komunistai. Jų vykdomosios reformos buvo sukėlusios neramumą ir nepasitenkinimą, todėl Indijos vyriausybė paleido tą vietinį parlamentą ir pašalino tos provincijos komunistinę vyriausybę.

TIK 2.326.000 LIETUVIŲ

Maskvos radijo pranešimu, sovietinė statistika rodo šitokių tautybų skaičius Sov. Sąjungoje: rusų 114.588.000, ukrainiečių 36.981.000, gudų 7.829.000, uzbekų 6.004.000, kazakų 3.581.000, azerbaidžaniečių 2.929.000, armėnų 2.787.000, kaukaziečių 2.650.000, lietuvių 2.326.000, moldavų 2.214.000, latvių 1.400.000, tadžikų 1.397.000, turkmėnų 1.004.000, kirgizų 974.000, estų 974.000.

LIETUVOS ATSTOVAI ROMOS SINODE

Sausio 24 d. Šv. Tėvas Jonas XXIII šv. Jono Laterano bazilikoje atidarė nepaprastai svarbų pirmąjį istorijoje Romos vyskupijos, kurios vyskupas yra popiežius, sinodą, kurį sausio 25-27 dienomis pats pravedė Vatikane ir iškilmingai užbaigė sausio 31 d. šv. Petro bazilikoje. Bazilikoje ir posėdyuose Vatikane, kuriems pirmininkavo patsai popiežius, iš lietuvių oficialiai dalyvavo vysk. Dr. V. Podolskis, prel. Dr. L. Tulaba ir kun. Dr. P. Brazys, MIC. pirmininkas šv. Kazimiero, antrasis kaip Marijonų tarptautinės kolegijos rektorius, kun. Dr. V. Balčiūnas ir kun. Dr. S. Matulis, MIC, kaip tik kolegijų dvasiniai vadovai. Sinodo nuosprendžiams įvairių komisijų ruošiami išstius metas. Juos patvirtins ir paskelbs šv. Tėvas. Jie turės ne tik vietinės, bet ir globalinės reikšmės.

Adomas G. Tūla

PAVASARIO SRAUTAS

Nesuseku laiko žingsnių,
nežinau kur linkui jie veda,
tai lyg gluosnis prie upės palinkęs,
laukiu, pakol žiemos leda
išlaisvins pavasario srautas...

Žinau, kad laukiu ne vienas:
kartu visos pavergtos tautos;
jūs širdys, nuo skausmo užtvinkę,
laukia laisvės pavasario srauto.

Lai Teisė jų ateitį lemia! —
ir engusios grandys, ir pilnas
sugrįš vėl rūdyti į žemę.

1959 metais neįvykdęs mėsos ir pieno gamybos plano. Metų būvyje krito 2.165 kiaulės.

Nesanti džiuginanti padėtis ir Užvenčio rajone, kurio kolchozuose 1959 metais per 11 mėnesių krito 1.350 paršelių.

Kaišadorių rajono kolchozai neįvykdė pieno gamybos plano 1959 metais. Užuo iš kiekvienos turimosios karvės pagal planą primelžę po 2.270 litrų pieno, neprimelžė nė po 1.500 litrų.

Rokiškio ir Alytaus rajonų kolchozai praėjusiais metais nepakankamai kovoje už organinių trąšų telkimą, dėl to ir derlių gavo žemą. Nevykstanti kova už organinių trąšų telkimą ir šiuo metu.

Vadinamųjų visuomeninių gyvulių didinimo planus Klaipėdos, Zarasų ir kitų rajonų kolchozai tikisi įvykdyti supirkdami iš kolchozininkų bei darbininkų laikomųjų karvių prieauglį. Daromos pastabos Zarasų rajono žemės ūkio vadovams ir partiniams darbuotojams, kad praėjusiais metais rajone nesupirkta 2.000 veršelių. Kurios jaunus kalchozininkai papiove. Užtat šiems zarasiškiai kolchozai pasiryžę iš kolchozininkų ir darbininkų išlaikomųjų karvių prieauglio išigyti 4.500.

Eilė rajonų tikisi gauti iš kolchozų sklypininkų paramos ir organinių trąšų srity. Žodžiu, minėtieji reidai atskleidžia pagrindinę tiesą, jog bolševikų garbinamasis socialistinis ūkis negali išsiversti be sklypininkų paramos. Su sklypininkų parama tikimasi ir didinti visuomeninę gyvulininkystę ir spręsti kolchozinių žemių tręšimo klausimus.

ELTA

RUOSIA ANSAMBLI AMERIKON?

Nauja švedo ansamblio programa, su kuria ansamblis pasirodys vasario mėnesį, bus jau mažai lietuviška. Pirmoji koncerto dalis bus sudaryta iš tiesa, lietuvių kompozitorių parašytų dainų, bet tai iš dalies apie partiją ir „tarybinę tėvynę“. Antroje dalyje bus montažas apie rugiapūtę, sudarytas irgi iš mažiau ar daugiau politinių poezijos gabalėlių, iš Mieželaičio „Broliškiosios poemos“, iš Marcinkevičiaus „Dvidešimto pavasario“ ir t.t.

Liudies dainų į programą irgi bus įpinta, bet tai bus „rusų ir kitų broliškų respublikų“ liudies dainos. Pažymėtina, kad šalia tų numatyta dar įpinti norvegų ir amerikiečių liudies dainų. (LNA)

ANTISOVIETINĖS DEMONSTRACIJOS

Atidarant rusų prekybos parodą Kubos sostinėje Havanoje, studentai suruošė anti komunistines demonstracijas ir įsimašė į muštynes su policija.

Miesto centre, netoli parodos, ginkluoti vyrai buvo pradėję iš automobilio šaudyti. Parodą atidarė Mikojanas.

PASIRYŽĖ LAIMĖTI

Varšuvos pakto kraštai, susirinkę į Maskvą konferencijai, savo pareiškimu žada daryti viską, kas tik galima, kad viršūnių konferencija išspręstų visus klausimus: jų tarpe — Berlyno klausimą (kad perduotų jo tvarkymą R. Vokietijai).

PASAULYJE

Bolivijos Anduose sudužo kelevinis lėktuvas. Žuvo 58 (išliko gyvas vienas vaiką).

Amerikos keliuose 1959 m. žuvo 91 500 žmonių (apie 1000 daugiau negu 1957 m.), namuose dėl nelaimingų atsitikimų — 26.500, darbe 13.800, viešose vietose (ne susisiekimo nelaimėse) 16.500.

Po mėnesio pertraukos Varšuvos kioskuose vėl pasirodė vakarietiški laikraščiai.

Nebėra vilties rasti gyvus 435 kasyklų darbininkus Pietų Afrikoje, kurie jau prieš 3 savaites buvo užgriūti.

— Aiškėja, kad Afrikoje, Zambesi slėnyje, esama giminės, kurios nariai turi tik po 2 kojų pirštus ir esą labai greitai.

— Mažiau britų važiuoja į Kanadą: 1959 m. tik 19.361, o 1958 m. 26.622.

— Vasario 1 d. dalinis požeminių traukinių streikas Londone įnešė nemažą samyžio (vasario 15 d. ruošiamasi pradėti visuo tinį streiką).

SUSIRGO KAN. J. STANKEVICIUS

(E) Per švediją gautomis patikrintomis žiniomis šių metų pradžioje sunkiai susirgo Kauno Arkivyskupijos valdytojas kan. Dr. J. Stankevičius. Iš sausio 2 į 3 d. kan. Stankevičius išliko smarkus kraujoplūdis. Ligonis išvežtas gydyti į Kauno klinikas. Ligos priežastis nenustatyta, kadangi dėl kraujoplūdižio nebuvo imanoma peršviesti ar operuoti.

DBLS Nottinghamo Skyriaus nariu
ST. MATULEVIČIUI
dėl mylimo Tėvelio mirties Lietuvoje reikšiamo nuosirdžią užuojautą.
Skyriaus Valdyba ir nariai

PAID 124
 GREAT BRITAIN
 11 FEB 60
 PAID 1
 GREAT BR
 11 FEB

PRISIKELIANTI LIETUVA

ZVILGNSNIS Į ALFRED ERICH SENNO KNYGĄ

Dažnai padejuojame, kad reikėtų svetimoms kalbomis knygu apie Lietuvą. Jų kartas nuo karto ir pasirodo čia pačių lietuvių parašytų, čia net ir kitataučių, dažniausiai lietuvių bičiulių. Nėra jokios abėjonės, kad žymiai daugiau sveria tos apie Lietuvą ir lietuvių knygos svetimomis kalbomis, kurias yra parašę kitataučiai. Tokios jų parašytos knygos paprastai iš leidžiamos ne mūsų pačių, bet didžiųjų kraštų žinomų leidyklų, o tai jau reiškia, kad tokioms knygoms yra platesni keliai pasiekti ir reikalingus žmones ir bibliotekas.

Reikia pasakyti, kad pastaruju metu tokių knygų ima vis daugiau rodytis. Viena tokių yra praeitais metais Columbia University Press išleistoji Alfred Erich Senn parašyta *The emergence of modern Lithuania* (kaina 48 šilingai, 272 psl., irištą).

Nors gal ir ne visus apie Lietuvą rašančius mokslo ar literatūros žmones sieja tokia nuosirdi ir artima giminystė su mūsų kraštu, kaip prof. J. Ereto, prof. H. Engerto, prof. V. Jungferio ar prof. Studearaus, bet Sennas domėtis mumis, verčia tikrai tokia jausminė paskata. Šios knygos autorias tėvas prof. Sennas yra gyvenęs Lietuvoje ir dėstęs mūsų V.D. Universitete Kaune kalbotyros dalykus. Dabar jis dirba Amerikoje, bet su lietuviškais dalykais ir žmonėmis jo ryšiai nėra nutrukę. Kaip mtome, jo ir sūnus savo darbą yra paskyrę lietuviškai temai.

Knygoje smulkiai apžvelgti įvykiai, kurie atvedė į nepriklausomybę. Bendrinę lietuvių tautinės idėjos kilmę apžvalga A.E. Sennas pateikia pirmajame savo knygos skyriuje, lyg kokiam įvade. Paskui jau skyrius po skyriaus pasakojama, kas vyko pačioje Lietuvoje ir už jos sienų jėg reikalu nuo 1917 metų iki tol, kol buvo gautas didžiųjų valstybių pripažinimas nepriklausomai tvarkytis.

Visi įvykiai pasakojami smulkiai ir patvirtinami dar įvairių šaltinių citatomis. Tų šaltinių A.E. Sennas išstudijuota tikrai nepaprastai daug, net ir visa eilė tokių, kurių mes niekadoms neminėdavome. Vadinas, darbas yra parašytas be galo kruopščiai. Deja, šaltinių gausumas kartais nuveda ir klaidingą kelią. Apskritai, reikia pabrėžtinai pasakyti, kad A. E. Sennas knygoje visos simpatijos yra Lietuvos pusėje, bet šaltiniais vienu kitu atveju neleidžia jam reikiamai pasverti faktų. Sakytum, kalbėdamas apie senovės lietuvių, jis paminuoja Arnold J. Toynbee teigimą, kad lietuviai buvo „labiausiai atsilikusi Europos giminė“. Žinodami daugelį šaltinių, kuriuose apie lietuvių kalbama visiškai kitaip, istoriko Toynbee tvirtinimą galėtume laikyti greičiau nesupratimu, jeigu kuo nors ir parentu, tai gal nebent tūlo lietuvių prieš tvirtinimu (kita vertus, Toynbee yra, tur būt, per daug parašęs istorinių knygų, kad jos visos iki galo būtų perdėm istoriškos). Gal ir nelabai vietoje būtų iš viso toks teigimas, kad kaž kas (sa kysim, Moriez „La question polonaise“) nepriklausomybę paskelbusią lietuvių Tarybą laikę vokišką marionetę. Pasinaudodamas komunistiniais šaltiniais, autorius, be abejo, pervertina Mickėvičiaus Kapsuko ir rusų kariuomenės priedangoje suorganizuotos jo vyriausybės vaidmenį. Tokių, nors ne visada aiškiau prasikšančių dalykų yra ir daugiau.

Bet pačios pastangos apvaldyti gausybę šaltinių ir pateikti studiją apie prisikeliantį Lietuvą yra ir brangios ir su dėkingumu priimtinos.

Patys mes, žinoma, esame turėję nemažą savo šaltinių, anam laikotarpiui pažinti, bet niekas iki šiol ir lietuvių skaitytojui, remdamasis turima medžiaga, nebuvo davęs ištisinės visų įvykių studijos. Turint galvoje, kad čia tu šaltinių panaudota žymiai daugiau, negu mūsų ir paieškančiam tokios medžiagos skaitytojui buvo priinama, knyga labai įdomi net ir lietuviui. Jos įdomumą eiliniam skaitytojui didina lengvas dėstymas.

Galia, žinoma, kad svetimiešiams pateiktamoje knygoje yra minimi ir kartojami kai kurie faktai, esmėje prisikeliantis Lietuvos istorijai gal ir nelabai svarūs, kurie nurodo visokias pačių lietuvių intriģles (iš dainos žodi, be abejo, sunku išmesti). Štai kartkartėmis minimas Juozas Gabrys, savo metu reikškęs gana pozityviai (net lietuvių literatūros istorija yra parašęs), bet po šio karo nusipolitikavęs iki nebesuprantamo intriģtango. Sennas knygoje jo paveikslas pateiktas, greičiausia, tikras, bet irgi dėmėtas mūsų reikalui, taip pat kai kur pervertintas. Rašoma, kad jis buvęs stiprios valios, didelio savim patikėjimo ir didelių ambicijų vyras, pirmasis lietuvis, kuris pasidaręs tarptautiškai žinomas, kaip lietuvių tautinio judėjimo vadas. Mums patiems tai, atrodo, nevisai žinomas dalykas, bet taip jį vertino Mi luokovas, su kuriuo Gabrys bus palaikę ryšius. To save, tur būt, apsišaukusio vado tikrasis veidas ryškėja kitose knygos vietose. Štai autorius sako, kad Gabrys Lozanoje stengėsi vakariečių akyste nuvertinti Lietuvos Tarybą. Tuo nuvertinimu jis slekės su sąjungininkų ar amerikiečių parama nuvažiuoti į Lietuvą ir sudaryti vyriausybę. Prancūzas jis buvęs įtaip paveikęs, kad šie neberorėję kalbėtis su jokia kitu lietuviu, išskyrus Gabrį (jis bendradarbiavęs kartu ir su vokiečiais). Per prancūzų jis pagaliau suėjo į ryšį ir su lenkais, kai šie pradėjo kelti sąjungos su Lietuva klausimą. Jo intriģų dėlei buvo atsisakyta net duoti visas Lietuvos delegacijai nuvažiuoti į Paryžių. Atrodo, kad šitas lietuvių „tautinis vadas“, kaip jį Mi luokovas savo knygoje pavadiną, galutinai ir nebeatalsomai išryškėja ir iš mūsų čia suminėtujų faktų ir iš Sennos nurodomo (remiantis vokiečių archyvais), kad jis važlavęs su misioni į Lietuvą tirti, ar negalima būtų Lietuvos sujungti su Lenkija.

Atrodo, kad knygos autorius ypač plačiai bus išstudijavęs ir mažiau žinomais dokumentais nušvietęs Lenkijos pretenzijas į Lietuvą, nevien tik į Vilnių. Nemažai čia jam yra padėję svetimi šaltiniai, bet taip pat tiek tam, tiek kitiems klausimams nušviesti daug medžiagos davė dabar jau Amerikoje esantieji ir iki šiol niekieno dar nebuvo naudoti Dr. Jurgio Šaulio archyvai. Pasirodo, lenkų seime dėl Lietuvos būta dramatiškų posėdžių, kai vien atstovai reikalavė „lenkišką“ Lietuvos sričių, kiti siūlydavo tartis, o tretii užsišpyrė norėjo visos etnografinės Lietuvos (o Vilniaus troško visi).

Lietuvių nusistatymas turėti savo nepriklausomą valstybę su sostine Vilnienu negalėjo būti įgyvendintas lengvai. Reikėjo didžiųjų pripažinimo, o tie didieji ne-

skubėjo, nes kaimynai mūsų kraštą norėjo turėti sau. Prancūzai galvojo, kad gal geriausia būtų patenkinti Lenkijos norą ir sujungti mūsų kraštą su tuo, su kuriuo jau kartą būta unijos ryšiu. Apie Lietuvos gražinimą Rusijai dar tebesvajoto ir baltieji rusai, turėję Vakaruose šokios tokios įtakos, o rusai bolševikai ir velksmu bandė prisijungti Lietuvą, pripažindami Kapsuko valdžią ir palėisdami į darbą savo karinius dalinius. Vokiečiai taip pat nenorėjo trauktis. Tuos istorinius užkulsius ir atidengia mums A.E. Sennas. Jų atidengimas, be abejo, yra kartu vakariečių sluoksniuose stiprinimas minties, kad štai Lietuva ne taip seniai buvo įveikusi visas kliūtis ir prisilėkusi nepriklausomai gyventi. O jeigu Vakarai kartą jau buvo pripažinę jai teisę savarankiškai tvarkytis, tai ta teise tebevalgoja ir šiandien. Be abejo, teoretiškai tebevalgoja, tik praktiškai ta teise jau sumindžiota.

Nepaisant kai kurių trūkumų, A.E. Sennos knyga sutinkame su dėkingumu, nes ji to verta.

K. Abr.

TREMTIES SPORTO ISTORIJA

Amerikoje dar ir šiandien esama entuziastų, kurie rūpinasi lietuviška sportine spauda: leidžia laikraščius, knygeles. Vienas tokių entuziastų yra Edvardas Šulaitis, kurio redaguota neseniai pasirodę knygelė „Lietuvių sporto dešimtmetis Š. Amerikoje 1949-1959“. Tai yra savotiška lietuvių sportininkų pastarojo dešimtmečio istorija Amerikos žemyne. Paveiksiais ir straipsniais jame aptartas lietuvių sportininkų reikšimas atskirose vietose. Leidinio yra 60 didelio formato puslapių.

Skaitant jį, vis dėlto kyla viena gana nemaloni mintis. Pats darbas sveikintinas, kaip malonus sporto entuziastų žygis, bet kodėl gi tame leidinyje iš tikro negalėjo surasti vietos ir kitų žemynų lietuvių sportininkų pasireiškimai? Visi žinome, kad Amerikos žemyną lietuviškoji kolonija yra didžiausia, bet tai toli gražu nesakyti, kad kitų žemynų sportininkai negalėtų prisiglausti tame pačiame leidinyje ir turėtų leisti atskirus leidinius. Būtų juk daug gražiau, jei tokie leidiniai apjungtų visus laisvojo pasaulio susibūrimus.

K. Abr.

LIETUVIAI ITALAMS PAVYZDŽIAI

Italų spaudoje pasirodė dvi telefoto perduotos nuotraukos apie lietuvių. Viena vaizduoja Leonų šeimą Š. Amerikoje, kurios tėvai po nepalaujamų pastangų ir ilgos širdgėlos pagaliau sulaukęs dukters ir sūnaus iš Sovietų Sąjungos. Kitoje perduota Stasio Jankaus šeima, kuris nepakėlė suvaržymų, trukdančių laisvą kviečių auginimą Michigane, paliko Ameriką ir įsikūrė Australijoje, kur džiaugias galis laisvai auginti tai, ko pats nori. „Štai prie ko veda laisvės meilė“, pabrėžia Il Quotidiano dienraštis.

Nauja italų žinių agentūra Mondo Mi gliore (Gerensis Pasaulis), vaizduodama Bažnyčios persekiojimą Sovietuose, plačiai minėjo Lietuvą.

Šiaurės Italijoje esančios Vicenzos vysk. Karolis Zinato tos pačios temos kalboje rėmėsi naujausia Lietuvos bažnytine padėtimi.

Vietinė spauda plačiai paminėjo „Lietuvos širdyje iškilusį kryžių miestą“. Tai esą grįžusių iš Sibiro padėkos ir atspaus lietuvių tikėjimo ženklai.

UŽ TAUTOS GYVYBĘ

Vasario šešioliktoji yra mūsų tautos patididžiavimo šventė, kad lietuvis po ilgos rusų vergijos metų išliko nepažauves, sąmoningas ir nesigalėdamas aukų sugebėjęs atstovyti ir iškovoti tautos nepriklausomybę ir laisvę. Šventėme Lietuvos Nepriklausomybės šventę, kai pati tauta vėl rusų nuožmaus bolševizmo surakinta ir išstatyta baisiam bandomui, ir tie milijonai po pasaulį pasklidusių žmonių benamių, netekusių savos tėvynės, ar pakankamai suvokia ir pergalvoja, kas atsitiko su juo ir jo likimo draugais?

Mūsų tautos ir kitų į mus panašių pavergtųjų tautų visos nelaimės turinys, rašo vysk. Dr. V. Brizgys, yra ne vien tai, kad jos pateko mažiau kultūringos tautos vergijon. Yra šis tas daugiau. Šiandieninio mūsų ir visos eilės kitų tautų pavergėjo charakteristikoje ir mūsų nelaimės laispynei gal svarbiausią vaidmenį tenka skirti pavergėjo pasaulėžiūrai. Jeigu kitų tautų kurie istorijos lapai yra jau užverti pluoštu naujesniū, tai Meksikos, Is-

STIPRI PADEKA UŽ TVIRTĄ ZODĮ

Po savo žinomos kalbos kardinolas / Ottaviani sulaukę gausių padėkos telegramų bei raštų iš Italų ir kitų. Taip pat telegramas pasiuntė vysk. V. Padolskis, min. S. Lozaraitis ir min. S. Girdvainis. Italijos Liet. Baudruomenės Taryba ir Valdyba įteikė išsamų raštą. Kardinolas visiems raštu padėkojo. Pažymėtina, kad jis savo kalbą pavergtiesiems pats paskleidė italkingoje visuomenėje ir spaudoje.

PAAUKŠTINTI

Romos Grigaliaus universitete A. Liutma, S.J. pakeltas į ordinarinis profesorius ir P. Rabikauskas, S.J. į ekstraordinarinis. Abu profesionali bendradarbiauja tarptautinėje spaudoje. Pirmasis rašo prancūziškai, o antrasis vokiškai.

(E) P. Galaunei 70 metų. Sausio 25 dienos transliacijose Vilniaus radijas atžymėjo Pauliaus Galaunės 70 metų sukaktį. Žinomasis grafikas, meno istorikas ir muziejininkas Galaunė Lietuvos nepriklausomybės laikotarpy kurį laiką vadovavo Lietuvos valstybinių muziejui, vėliau Kultūros muziejui. Dėstė Meno Mokykloje ir universitete, nepriklausomybės pradžioje buvo įgaliotiniu Lietuvos kultūros turtams iš Rusijos grąžinti, užsienyje suruošė eilę lietuvių liaudies meno ir grafikos parodų. Lietuvos ir užsienio spaudoje (Danijos, Švedijos, Norvegijos, Prancūzijos) rašė lietuvių liaudies meno klausimais. Atskiroms knygoms išėjo P. Galaunės darbai: Lietuvos kryžiai 1926 metais; Senoji tapyba 1926; Ex librisas Lietuvoje 1927; Tapytojas Juozas Aleškevičius; Vilniaus meno mokykla 1928; L'art populaire Lithuanien 1928; Lietuvių liaudies menas 1930; Lietuvių folkkonst knygoje Litauens Konst, Malmo 1931; Vytauto portretai 1932; L'art Lithuanien 1931; Lietuvių liaudies skulptūros problemas 1932.

panijos, Vokietijos netolimi išgyvenimai priklausė istorijai, o mūsų dabarčiai. Mes esame tų laikų ir tų įvykių liudininkai. Ir be svetimoms okupacijos, kas galėjo, iš tų kraštų bėgo. Negalėjusieji pagėbti milijoniškai skaičiais per trumpą laiką buvo žiauriausiai būdais nužudyti. Jeigu ne svetimoms rankoms, tai Vokietijoje patys vokiečiai būtų iki šiol išžudę milijonus ir savų ir svetimų. Kas ir kada pateiks pasauliui tikslias statistikas, kas įvyko Rusijoje nuo 1917 m. rudens iki dabar? Kas rusų okupantų padaryta jų pavergtuose kraštuose? Kaip lietuvis, pagėgėlis iš raso vergijos, taip lygiai ir rusas yra laimingas, jeigu pasprunka iš savųjų valdomos tėvynės. O kiek ten žmonių beliktų, jei piliečiai turėtų laisvę ar nors kiek didesnę galimybę iš ten pasprukti?

Ypač mes, pavergtųjų tautų atstovai, šaukiame prieš komunizmą. Bet iš kur net laisvajame pasaulyje atsiranda tiek daug komunizmo pasekų ir išpažintųjų? — Iš ten pat, iš kur kilo pats komunizmas: iš visokios bedievybės, kokiais vardais ji besivadintų ir kokiais rūbais besidengtų. Pasaulėžiūra, kurios paneigia ir niekina Dievo įstatymus ir krikščionybę, yra visos pavojingos. Vokietijos naciai net kovojo su bolševizmu, bet tie režimai vienodai brutaliai naikino religiją, krikščionybę, krikščioniškąją moralę. Teisingai šia prasme Max Fisher pasakė: „Ar mūsų politikai mėgsta Bažnyčią ar nemėgsta — viena aišku, kad šv. Petro Bažnyčia yra galingiausias sąjungininkas ginant vakarų civilizaciją prieš gresiantį bolševizmo išsiplėtimą“. Krikščioniškos moralės šeima yra mūsų tautos laidas, kad ji nesunyks bolševizmo vergijoje ir sulauks naujojo tautos nepriklausomybės atstatymo! Kun. P.11.

PAMALDOS

NOTTINGHAM — vasario 14 d., 12.15 v. BRADFORD — vasario 21 d., 12.30 v. Po pietų — Sutvirtinimo Sakramento teikimas.

WOLVERHAMPTON — ši sekmadienį, vasario 14 d. — Lietuvos Nepriklausomybės šventės progai, 11 val., Seselių koplyčioje, St. John's Square, Snow Hill. Kviečiami apylinkės tautiečiai.

(E) Paminėjo Antano Sodeikos 70 metų sukaktį. Šių metų sausio 23 dieną solistui Antanui Sodeikai suėjo 70 metų. Sukaktis atžymėta per Vilniaus radiją ir komunistinėje spaudoje, nurodant, kad Antanas Sodeika buvo Lietuvos operos pionieriumi.

(E) Mirė kun. Rašimas. Gauta žinių, kad šių metų pradžioje Lietuvoje širdies priepuoliu mirė kunigas Rašimas.

(E) Astronomas Antanas Juška, pedagogas ir visuomenininkas, šiuo metu dėsto Vilniaus pedagoginiame institute.

(E) Aptiktas akmuo, kuris tris kartus didesnis už Puntuką. Ligi šiol buvo didžiausiu akmeniu Lietuvoje laikomas Puntukas, esąs prie Anykščių. Dabar informuojama, kad prie Barstyčių (Sedos apylinkėse) aptiktas tris kartus už Puntuką didesnis akmuo, kuris tačiau mažai kyšo iš žemės.

Europos lietuviškoji periodika

SVEČIAS. Lietuvių Evangelikų Lituro-nų laikraštis, 1960 m. Nr. 1. Turinys: Nauju ryžtu. Naujieji metai ir mes (A. Brinkis). Tačiau jeigu tai visgi yra tiesa?, Malonūs susitikimai (kun. A. Trakis), Evangelija ir tautybė (M. Kilienė), Visuotinė kunigystė (A. Žilinskas), Mūsų gyvenimas ir veikla.

J. PAUKŠTELIS

Pabudimas

— Ką čia jau, ponas, prasimanote — tautą žudo. Jis bijo kirmėlės, vabalo nužudyti, o dabar — visą tautą. Už ką gi jis tą tautą žudys?

— Prašau neginti! — vėl pakėlė balsą viršininkas. — Ne tik prieš tautą, bet ir prieš bažnyčią jis eina! Dievo nepripažįsta. Senelė vėl paslinko artyn.

— Melas, ponas, tikras melas. Dievo ne pripažįsta! Tur būt, tie, kurie taip meluoja, Dievo nepripažįsta.

Pareigūnas ilgai sau neva svarstė, galvoje, pagaliau pareiškė — dar šį kartą sūnaus neareštuosias — pagallėsias jos senatvės. Bet kita kartą, jei nepasitalsysias.

— Ką čia, ponas, senatvės — jaunatvės reikia gailėti. Jaunatvė tik vieną kartą. Atskrenda kaip ta gulbė pavasari, patu-tuoja ir vėl išskrenda. O senatvė... — Numojo ranka.

Viršininkas ir jo palydovas, patenkinti sėkmingai pavartoję „bauginamąją piliečių auklėjimo priemonę“, išsirengę važiuoti. Senelė rūdčiai palydėjo juos akimis: senatvės jums ir galia — kad jūs persprogtumėte!

Policininkams pravažiavus, berniokai pakilo ir nuėjo į trobelę: ko čia tai valdžiai reikėjo?

Senelė negalėjo atgauti kvapo. Kol jie dar buvė, kol kalbėjusi su jais — dar šiaip ir taip, bet kai išvažiavė, kad juos pavietrė, tai ir nukirtė per širdį ir nebegalinti pastovėti.

Bet štai ir Valentas. — Mačiau — rugiuose buvau. Ko jiems reikėjo?

— Nagi ieškojo tavęs, norėjo raštavoti. Sakė —kad tu ir prieš Dievą eini ir... kaip čia jie sakė? A-a, tautą žudai!

Valentas pastovėjo, lyg galvon trenktas, paskui griebė nuo suolo šotėlį ir dėjo į žemę.

— Va, šitai jiems! Ši-itaip!

Išblýškęs ėmė drebėti. Visi sužiuro.

— Morkuvienė — velnias apskundė! Jie visi vieną dūdą... vandens šaukšte mus prigirdytų! Tik mes kvailiai! Bet gana!

Ignas, nusitraukęs nuo galvos kepurę, taip pat dėjo į žemę.

— Po šimts velnių-ų!

— Irgi, mat, valdžiai! — šaukė Valentas. — Fašistai, kišenekratai! Iškratys Lietuvą! (Jis kartojo Gėriko žodžius).

Ignas pripuolė prie Adolio ir atkišo delną.

— Štai — pūsles! Todėl, kad mes durniai. Piauti buržujus! Gana ko jie mus!

Berniokai karščiausiai, šaukė vienas ant kito: pauti... Karti... — Tik Jūzis negalėjo žodžiais savo nuotalkos išreikšti, jis kumščiu trankė. Pasiklausys, ką katras nuandžius sako, ir bumpt į stalo kampa, palaukęs, pasiklausys ir bumpt.

Senelė iš pradžių buvo besujudanti bartis, kad jie nė patys nežino ko — tokį gerą šotėlį jai sudaužė — kuo ji pieno lašą bėparsinėšianti, bet pamačiusi, kad vaikai ke-

nebe juokais įtūžo, ėmė raminti:

— Vaikeliai, juk jūs ne kokie juodašimčiai — ką čia dabar blūdiijate? Juodašimčiai anais metai tai, sako, — norėję žmones išpiauti.

Pamažu atvėsė, berniokai išsiskirstė. Liko tik Valentas.

— Ką gi tu, valkeli, užsimeinai kelti maištą? — Kaip ir barėsi senelė. — Ar tu nori, kad vėl atvažiuotų — kad visus tapytų. Tampys, ir ką tu jiems padarysi, dulkė būdamas.

Valentas aiškino, tik dabar ramiau: nebėnoris būti dulke! Jis ieškojias kitaip.

— Aš nebegaliu, mamut! Man jau iki to! — brūkstelėjo pirštu sau pakaklė. — Bet mes dabar visi išvien!.. Visi!

Kiemuke pasirodė tėvas.

Šliažas iškart ipamatė, kad Valentas ne toks, kaip visada: įtemptas, neramus, apmaudo pilnas.

— Policija ėmė kabinėtis!

Atsisėdo, geriau pasakius pervirto ant taburetės, petį į sieną įrėmė.

Paminėjo policiją, Šliažas krustelėjo.

— Policija, sakai?

— Kratają darė. Išgąsdino tėvus...

— Gal papasakotum smulkiau, kaip ten buvo.

Papasakojo.

— Tai, broliuk, velnias ne toks baisus. Būna baisness.

— Bet aš vis tiek nebetarnašiu, — tškė Valentas beveik piktai. — Nė už jokius pinigus! Gana — atsitarnau! Dvylika metų priištis. — Atsistojo, rankas į kišenes suskišė, į kambarį pajėjo.

— Važiuosiu į miestą. Gausiu kur fabri-

nauti — kad tu būtum šiukšlė — ne!

— Bet ir mieste, broli, ne pyragai.

— Nieko! Kaip bus — taip.

Jam pasirodė, kad Šliažas lyg ir nepirtaria jo sumanymui.

— Mieste vis tiek ne tas. Tenai ir organizacijos, ir susirinkimai, ir... O sodžiuje — kur sodžiuje? Amžinas kalėjimas.

Šliažas vis, tartum bandydamas jo pasiryžimo stiprumą:

— Tai į kokį miestą manai — Šiaulius, ar... į Kauną?

— Į Kauną. Ten gal lengviau bus galima mokytis. O ką — atidirbai skirtą laiką ir... — šyptelėjo, lyg tuo pasakydamas, kad — štai kur reikalo esmė.

Bet Šliažas ir vėl:

— O Kaune pažįstamų turi? Turėsi pas ką... pirmai pradžia?

— Neturiu.

— Tai kaip?

Valentas žiūri.

— Taip... kaip nors... Bet ne tik aš, — aiškino staiga lyg atsigavęs, — Ignas su Juziu taip pat... susireikavo!.. Ignas užbaubęs Uogintui šimta litų algos pridėti, o Juzis taip supykęs, kad paleidęs senei Treškienei puodynę į pakulnę. Girdi, duok gero pieno, o mašinuotą pilurpk pat!

Čia Šliažas patenkintas nusikikeno.

— Jei taip, tai tikrai susireikavote, kad jumis paibelis!

Žengė per kambarį, rankas patrynė.

— O ką — jei pradeda iš tavęs taip perakis tyčiotis?

— Senė Treškiene seniai iš Juozo tyčiojasi, — tęsė Valentas. — Girdi, labai daug suvalgas, kišenes nuolat iškratanti, o drapanos — tai lopas ant lopo. Baisus titnagas senė! Tačiau ji vis tiek ne tokia — ne taip

ant samdinio joja, kaip Morkuvienė — tegul ją velnias. Atsivėpti neduoda ir taip pat mašinuotą pienuolati kiša. Nors ir kitur ne pyragai.

Išėjęs ir... Argi galima tylėti, kai jau vis surdarbininkai parodė, kas jie yra? Reikia tik stipriau pasikaupti... Ne-kauptas toli nenuvažiuos. Jis galutinai nutarė — ar žūt, ar būti!

Šliažas pagaliau taip pat užsidedė.

— Ot, sveikas už žodi. Žūti — ar būti!

Geriau valandą padangėse, negu visą amžių šiukšlėse. Reikia pamatyti, kaip kitur, reikia... pasikaupti. Teisingai — nekaustytas toli nenuvažiuos. Pliku kumščiu nepakovosi. Tik kvailiai pliku kumščiu kovą. Mums reikia kitokio kumščio. Vienybės, solidarumas — štai mūsų kumštis. Taip!

Jo akys degė, rankos lakstė aukštyn, žemyn, pripuolęs langą uždarė, duris pravėręs, patikrino, ar koridoriuke ko nėra, kalbėjo prislopintu, bet karštu balsu. — Pats dar jaunas, bet... vėliau pamatysi, kad tik darbininkų solidarumas, vienybė... O dėl Kauno — nebijo, aš padėsiu. Ateik po trijų dienų... Kai važiuosi, duosis raščiuką — viskas bus sutvarkyta. Tik ateik prie Daugyvenės tilto, — kalbėjo patyčiau. — Dienos metu, broleli, pas mane ne labai saugu. Yra čia tokia ponitū — stoties butefininkė, pas ją nuvados viršininkas dažnai užsuka. Pasleidusi sterva, bet liežuvis dar nenupukęs. Taigi prietemyje prie tilto. Ir dar vieną patariu: nesijaudink! Mes neturime jaudintis. Ir su žodžiais būk atsargus. Žodis, kaip sakoma, ne žvirblis — išsprūds jo nebeapgausi.

(Bus daugiau)

LIETUVOJ SU PARTIZANAIS

4.

Jau gili naktis, kai jis pasiekia tą kaimą. Atsargiai stebi tas berniukas, pasislėpęs miško pakraščiuje, kaimo trobesius, stūksančius tamsioje. Jis bijosi eiti į kaimą. Gal būtų, jame jau sėdi rusai ir laukia, kol jis pasirodys.

Siegfriedas žygiuoja per miškus toliau, iki Kasulių kaimo. Netoli šio kaimo yra jo draugo partizanų būrio vado Šturmo bunkeris. Šturmas yra slapyvardis. Visi partizanai tarpusavyje vadinais tik slapyvardžiais, kad nesudarytų pavojaus savo artimiesiems. Trumpai prieš aušrą berniukas užsėda partizanų stovyklą. Prie išlėpusios ugnies išlisi šie ginkluoti vyrai.

Siegfriedas neįdrįsta šaukti sargybinių. Šie miško vyrai pirma šauna, o paskui žiūri, kas per svečias norėjo juos aplankyti. Dėl to jis atsigula prie krūmo ir užmiega giliu miegu. Pakilusi saulė prižadina Siegfriedą iš gilaus miego. Dabar jis atsikelia ir eina iškeltomis rankomis į tą vietą, kur naktį degė sargybinių ugnis. Du partizanai pasitinka jį. Jie gerai žino, kad šis vaikas iki šiol dirbo su jų grupe. Tačiau jie negali žinoti, ar rusai jį „neapvertė“, ar jis negrįžta pas juos kaip NKVD šnipas.

Šturmas pasveikina jį įprastu nuosirdumu. Tačiau ir jis pilnai pasitikti juo tik tada, kai jo vyras pasitiksina pas tą ūkininką, nuo kurio vežimo jis pabėgo, ir iš jo sužino, kad Siegfriedas pasakoją tiesą.

— Jei tu dabar dar kartą pakliūsi rusams į rankas, tai esi jau papuolęs, — sako Šturmas vaikui.

— Dėl to aš noriu pasilikti pas jus, — greitai atsako vaikas.

— Partizanų vadas papurto galvą.

— Tu ir taip jau esi gana brangiai užmokėjęs už tai, kad pabėgėjai mums. Iš kitos pusės tu savo tėviškės jau ir irgi neturi.

Nedrausiai pažvelgia Siegfriedas į savo draugą.

— Ar turite žinių? — klausia jis drėbančiu balsu. — Nuo mamos?

Šturmas linktelė galva ir, uždėjęs ranką ant šio drausos berniuko peties, sako:

— Mes norėjome pristatyti tave į namus už tai, kad tu mums taip ištikimai esi padėjęs. Dėl to mes per savo organizaciją paieškome žinių apie tavo namiškus. Tavo mama ir broliai yra ištremti į Sibirą. Jie išvežti iš Kauno.

— Ką jie galėjo daryti Kaune? — sako Siegfriedas netikėdamas.

— Jie, kaip ir daugelis kitų Rytprūsių gyventojų, atėjo pas mus iškoduami duonos. Ten žmonės kaip musės miršta badu. Čia jie papulė į NKVD rankas ir buvo deportuoti. Elise Wittke iš Nadrau buvo irgi jų tarpe. Ji yra juk... Ar?

Berniukas tylėdamas patraukio pečius. Jie Ašaros veržiasi jam iš akių. Dabar jau ga-

lutinali jis liko vienai vienas. Nei jis, nei partizanai negali žinoti, kad Elise Wittke su savo vaikais iš tikrųjų buvo sumita ir nuvežta ištremti Sibiran. Tačiau šiai visu kuo nusivylusiai motinai pasiseka trumpai prieš išeinant traukiniui į Sibirą perkalbėti lietuvių geležinkelietį, kuris uždaro ją į užplombuotą vagoną traukinio, einančio į Rytprūsius.

Taip ir nutaria Siegfriedas pasilikti pas tuos žmones, kurie visose nelaimėse liko tikri jo draugai, be kurių pagalbos jis jau seniai būtų numiręs nuo šiltnės ar badu. Jis nori likti pas partizanus...

Trisdešimt tūkstančių lietuvių partizanų ketvirtį metai karui pasibaigus kovoją prieš rusus. Šiose be jokio pasigalėjimo vykstančiose grumtynėse niekas nenori priimti atsakomybės už šį 14-metį vokiečių berniuką.

— Iki šiol tu atlikai tik nedideles pagalbinės pareigas, — sako jam lietuvių partizanų vadas Šturmas. — Rusai būtų tave nu baudė 10 arba 20 metų Sibiro. Tačiau jeigu tu pas mus miške gyvensi, jie sušaudys tave, nors tu esi dar tik vaikas. O anksčiau ar vėliau jie pagaus kiekvieną mūsų. Mes visi esame mirčiai pasmerkti žmonės.

— Bet kur aš turiu dingti? — klausia nusiminęs Siegfriedas. — Mano šeima yra Sibire... Ką aš veiksiu Vokietijoje? Prašau priimti mane pas save!

Būrio vadas pagalvojęs sako jam:

— Tegu ši klausimą išspręs mūsų štabo viršininkas.

Keturias savaites Siegfriedas nieko negirdi nuo Šturmo. Tuo metu jis gyvena pas vieną ūkininką. Tas ūkininkas irgi labai nerimauja. Jeigu vienas tu rusų patrulių išžvejose tą išstūsi 14-metį vokiečių iš jo vaikų būrio ir ištardys jį... Ūkininkas be jokio kalbų buvo išstremtas Sibiran. Rūgpiūčio pabaigoje atvažiuoja Šturmas, apsiėmęs ūkininko rūbais ir ūkišku vežimu. Jis pasiima Siegfriedą su savim.

— Štabo viršininkas Špokas nori pats pamatyti tave prieš sprendimas, — sako jam partizanų vadas.

Vežime po šiaudais Siegfriedas jaučia Šturmo automata. Nors jis yra tuzinų patrulių paieškomas, bet dabar, vidury dienos, važiuoja jis sau pro gaučius postus, nė vieno jų neatpažįstamas. Pradedant temti įvažiuoja juodu į gilų mišką. Čia Šturmas atiduoda arklį su vežimu žmogui, kuris staiga išdygo iš tankumyno.

Tie lietuvių partizanai yra puikiai organizuoti, nepaisant visų tų didelių nuostolių, kuriuos jiems padaro rusai. Jie turi galtingas seseris, gydytojus, aprūpinimo dalinį, kuris rūpinasi žuvusių partizanų šeimomis. Net lauko kapelionus jie turi. Šie žmonės civiliniame gyvenime buvo labai garbingi piliečiai ir ūkininkai. Jie išėjo į miškus ir apsvilkio žaliąja unifor-

ma dėl to, kad vieniems jų grėsė areštai ir deportacijos, kiti jų atėjo keršyti už žiauriai nukankintus ir išniekintus savo artimuosius. Visi jie yra karšti katalikai.

Gerai užmaskuotame bunkeryje Siegfriedas pristatomas aukštam karininkui. Šis partizanų štabo viršininkas Špokas yra senyvas žmogus. Jam berniukas turi išpažinti visą savo istoriją.

Tada Špokas linktelė galva:

— Dabar tu negali patekti rusams į nagus, tai aišku. Tu gali likti pas mus ir mums padėti.

Siegfriedas priskiriamas prie Šturmo būrio ir gauna slapyvardę „Pauzė“. Kadangi jis yra tik 14 metų, todėl jam galima, nekeliant įtarimo, vaikščioti po kaimus. Sekančių savaitių jo darbas yra išnešioti atsišaukimus ir partizanų leidžiamą laikraštį į tolimesius užkampius kaimus.

Vieną kartą Siegfriedas, sugrįžęs iš šios kelionės, randa būrio vado vadovietę apleistą. Bunkeris sunaikintas, Šturmas ir 3 jo draugai žuvę. Būrio vadovybę perima vyras, slapyvardė „Sapner“. Jis irgi 2 metais vėliau, 1951 m., žūsta kovoje su rusais kūrė išnaikina ištisus kaimus ir dešimtimis tūkstančių lietuvių deportuoja. Jie nori šį mažą kraštą visiškai pakludyti ant kelių ir drąsios jo žmones padaryti visiškai vergais.

Ilgus metus gyvena šis vokiečių iš Rytprūsių su lietuvių laisvės kovotojais miškuose.

1952 m. Siegfriedas gauna įsakymą pranešti mergaitei Varėnoje, kad jos brolis Jonas yra žūvęs. Šie abu jauni žmonės, visiškai vienišai, iš pirmo pasimatymo pamils ta vienas antrą. Nuo Adelės, šios gražios juodaplaukės mergaitės, Siegfriedas negali atsitraukti. Dažnai naktimis slankioja jis apie jos gyvenamąją vietą, ilgais valandais praleidžia kartu su ja. Jie svajoja pabėgti į vakarus, sukurti šeimą ir gyventi ramybėje.

Tačiau kieta kasdienybė prikelia Adelę ir Siegfriedą iš jų sapnų pasaulio atgal gyvenimą. Berniukas labai gerai žino, kad rusai ieško jo. Kiekvieną suimtą partizaną jie klausinėja apie šį vokiečių.

(Bus daugiau)

(E) Gulbiniui žuvus, gulbė naudojasi žmonių pagalba. Iš Kuršėnų pranešama, kad Ventos pakrantėje buvo pastebėta gulbė, kurios gulbinas, mažyt, buvo žūvęs. Miškų ūkio įstaigos sekretorius pastebėjo plaukiojančią gulbę ir organizavo jos mitybą. Gulbė noriai naudojasi žmonių pagalba maistu ir kasdien prisistato paskirtoje vietoje. Ji čia ir liko žiemos metu.

Ten, kur Nemunas banguoja

Tarybinės spaudos ištraukos, kurios aiškios ir be aiškinimų.

Oi nelaimė, ką aš matau — Širdj ver kaip yla: Numylėtojo mano vietoj Gyvena barzdyla.

A. Vienažindys

LENGVADUONIŲ AKCIJOS

Sąskaitininkas Kajetonas Zievelė grįžo iš kontoros su paslaptinę mina. Primerktos akutės žibėjo, kaip katės. Noselė, ir taip smaila, pasidarė panaši į gerai nuodrįtą pieštuką, o šypseną iš po ūsų šepečio taip ir sklėdėsi, kaip riebalai po visą veidą.

— Chi, chi, chi, močia, mes greit turtin-gi būsim.

— Teta numirė? — nušvito Kajetonienė, — ačiū dievui! — ji pamaldžiai sudėjo rankas. — Kaip tu manai, kiek ji ten paliko... — Kur tau teta. Jos dar ir su pagaliu nepribaigsi. Chi, chi... Geriau kai kas.

— Pūkelis į pensiją išėjo? Pagaliau Seniai metas tau buhalteriu.

— Chi, chi, chi. Ką ten buhalteriu, kontoros žiūrė. Ir dar atsakinga. Ne tavo nosis čia suprasti, iš kur turtai pas mus atplaukia. Va, žiūrėk! — ir Zievelė, kaip didžiausią šventenybę, ištraukė iš kišenės mašinėlę rašytą popieriaus lapą.

Kajetonienė atsargiai dviem pirštais pažėmė lapą, pavartė iš visų pusių, paustė.

— Matai, kaip smulkiai prirašyta. Tai gal perlaida iš Amerikos, Kajeton, a?

— Kokie čia tau Amerikos, — geraširdiškai švito Zievelė. — Jeigu ir Lietuvoje galima už penkis rublius penkiolika tūkstančių gauti.

Kajetonienė surimtėjo, pakėlė antakių piaučius.

— Jeigu tu manai, kad aš vėl loterijos bilietų sąskaita skolų prisidarysiu, tai žinok! — Ji reikšmingai apsidairė, ieškodama po ranka kokio nors kieto, patogaus daikto.

— Ne, ne, Monikut, čia ne loterija. Čia jokios rizikos. Paklausk, chi, chi, chi... Jis skubiai užsidėjo akinius ir, atitraukęs tolyn nuo akių raštą, ėmė skaityti.

„Išjunkite į tarptautinį žaidimą, kuris nesustoja nė vienai dienai. Jūs privalote laike per tris dienas pasiūsty adresu Nr.1 penkis rublius, o pašto kvitą grąžinate tam, kas atsiuntė šį laišką. Šį laišką prarašote penkiuose egzemplioriuose be pakeitimų ir po kitų adresų prirašote savo adresą. Tuos penkis laiškus išsiunčiate penkiems žmonėms, sąžiningai atsinešantiems į savo darbą.“ — Supranti, Monikut, sąžiningai atsinešantiems. — „Tokiū būdu po trijų savaitių jūsų pavarde bus 3.125 laiškuose ir kiekvienas adresatas pasiūš jums po 5 rublius, o tas sudarys 15.625 rublius.“ — Juk tai turtas, Monik!

— Kad nežinau, Kajeton. O jeigu nepasiūš?

— Kaip tai? Va, klausyk, toliau prirašyta: „Miestuose Gorkis, Ordžonkidze, Ros tovas žaidimas praėjo su pelnu, visi dalyvavę šiam žaidime gavo po 15.625 rublius.“

— Čia tikra, absoliučiai tikra. Jokios rizikos. Čia, suprantai, lyg ir akcijos, kurias, prisimeni, turėjom. Jei ne perversmai pasaulio, gal būtume dabar jau turtingi. Žinok, kad man šitą raštą pats viršininkas davė, supranti?

— Ponas Šniaukšlys? Pats?

— Taigi! Niekam kitam, o man šitokią pasitikėjimą parodė. Turtingas būsi. Ir jo paties pavardė, matai, čia stovi, ir adresas.

Tą vakarą Zievelės bute buvo mirtina tyla. Paprastai jis sėdavo su Monika prie pafefono ir nuo pradžios iki galo praleisdavo visas plokšteles. O šandien Kajetonas sėdo prie stalo rašyti, Monikutė gi įgrūdavo savo šešiapūdį kūną į sofos kampan ir mintyse skaičiavo, skaičiavo...

„Penkiolika tūkstančių šeši šimtai ir dar su viršum. Vadinasi, kailinis paltas septyni tūkstančiai, juodsudabre lapė — keturi tūkstančiai, kailinė kepturė Kajetonui pusantro šimto, o likusius galima į taupomąją kasą juodai dienai pasidėti. Ne, pasidėti nereikia. Likusias penkrubles Moniką laikys komodoj, viršutinio stalčiaus stalčiuko slaptėje violetelėje.

O Kajetonas rašė, rašė... Pora kartų jis pyktelejo ant viršininko, kad bepigū jam, kai jis padavė mašininkui ir ta iš karto penkis egzempliorius atvarė, o jam reikia ranka rašyti, bet jis greit vijo nuo savęs tokias nuodėmingas mintis. Kaip ten bebūtų, bet juk jam viršininkas savo pasitikėjimą išreiškė.

„Neišsiuntus vieno laiško, suma sumąžėja 3.125 rubliais“ — užbaigė pagaliau Kajetonas penktąjį egzempliorių ir rūpestingai galė išvedžiojo savo pavardę, vardą, tėvo vardą, adresą.

— Kaip manai, Monikut, kam dabar šituos laiškus siūsi?

O, adresų Monika turėjo daugiau, negu reikia. Čia Kajetono balsas mažai ką ir reiškė. Laiškai buvo išsiuntinėti, penki rubliai pasiūti ir jau sekantį vakarą iš Zievelių buto vėl sklido gailūs fokstrotai, verksmingi tangai ir kitokios muzikos.

Praėjo savaitė, kita, trečia. Paskutiniu metu Kajetonienė pasirodė kaimynėms su nematytu kailiniu paltu, juodsudabre lapė.

— Duok pinigūs, Kajeton, — pareikalavo ji vieną vakarą, — man šandien už naują palta reikia mokėti. Pūslinė pasitikejū si skolon davė. O ryt už lapę ateis pinigų.

— Tai kad, Monikut, dar negavom, — ėmė aiškinti vyras.

— Ką tai reiškia negavom! Į kokią tu mane padėtį statai, asile! Kad mane pirštais badytu, kad teisman už skolas atiduotu?

— Mo-mo-monikut, — tirtėjo Kajetonas, — aš, aš ma-maniau, kad čia ab-soliu-liu... —

„Bet Monika Kajetonui neleido baigti... Niekais nuėjo turguj pirktą vaza, labai pa-naši į kinišką, didelis molinis šuo su auk-sintu snukiū, lūžo dvidešimt metų ištar-navę šepečio kotas.

Kaimynai sako, kad jau kuris laikas Žie velių bute vakarais negirdėti muzikos, o kartais vyla toks triukšmas, kad nors milijoną kviesk.

Nežinia, kuo baigsis Zievelių šeimos tra-gedija. Mums ten nėra reikalo kištis. Bet priežastis, dėl kurių ji kilo, paagrabinėti verta.

Seniai jau praėjo „šventųjų“ laišku lai-ka, kada davatkėles juos dauginą ir plati-no. Tokia produkcija nebeturį paklausa. Jos kursas kritęs iki nulio. Bet atsirado kitokie „vertybių popieriai“, savotiškos lengvaduonių akcijos — laiškai, kuriuos išsiuntę kartu su penkais rubliais, „gau-si“ daugiau, kaip 15 tūkstančių. Rašo juos ne grynųjų „idėjų“ skelbėjai, o žmonės, kurie žino rublio vertę ir linke jį be triušo gauti. Koks nors sukčius kažkuriam už-kampy surašo viliojantį raštą, kurio esmė tokia: „Praleidę miškus, išsiksti pinig-us!“ Ir išeina į psichologinę ataką, tikė-damasis, kad dar tebėra tokių, kurie lin-ke, kad kas nors jiems ant sidabrinio pad-ėklo, begulint lovoj, atneštų stambią su-mą. Ir neapsirinka. Laiškai plinta, kaip gripo epidemija.

Nejaugi, sakysit, tiek daug kajetonų ir monikų tebėra, kurie nori staigiai pratur-tėti? O vis tik yra. Ir jie dažnai neatrodo karikatūriškai, o yra solidūs vyrai ir mo-teryš, sėdi solidžiose įstaigose, dirba rim-tą atsakingą darbą ir... platina šarlatanu ir aferistų laiškus, šaukiančius: „Siūskit man pinigų!“

Jeigu norite, susipažinkite. Štai Tarybi-nės kontrolės komisijos skyriaus vedėjas Fiodoras Tichonovas su žmona, kontrolie-riai Vytautas Jusius, Viktoras Rauba ir ki-ti rūpestingai siuntė po penkis rublius ir tebelaukia penkiolikos tūkstančių. Vil-niaus rajono vietinio ūkio valdybos virši-ninkas Vytautas Buzas, kai kurie atsakin-gi Vilniaus rajono vykdomojo komiteto darbuotojai irgi tikisi susikrauti kapitalą iš lengvaduonių akcijų... Srašą galima būtų tęsti dar ilgai.

Bet kurios ligos epidemiją reikia slo-pinti, gydyti bacilų nešiotojus. Skubiai gy-dytinai „lengvaduonių akcijų“ bacilų ne-šiotojai. Diagnozė: praturtėjimo manija; vaistai — kritikos pilulės. Gydytoju čia gali būti kiekvienas. Jokių diplomų ne-reikia.

B. Akstinas

Iš „Tiesos“, 1959.XII.11.

GEN. DE GAULLE GALIA IR VALIA

1958 m. gegužės 13 d. Alžyro sukilimas nuvertė prancūzų vyriausybę ir iškėlė į viršūnes generolą de Gaulle. Dabar generolas yra Prancūzijos respublikos prezidentas, bet jau nebe tokiomis teisėmis, kaip ligi jo buvusieji prezidentai. Jam atėjus į valdžią, iš pagrindų buvo pakeista konstitucija, pagal kurią prezidentas turi didelės galios (jo galia yra panašiausia į Amerikos, o ne į kurio nors kito krašto prezidento galia).

Alžyro sukilėliai anuomet reikalavo, kad valdžia būtų atiduota jėgen. de Gaulle rankas. Generolas kurį laiką vadovavo Prancūzijai kaip ministeris pirmininkas tuoju po antrojo pasaulinio karo. Jo valdžios kietumas buvo priimtinas armijai. Alžyre esanti prancūzų armija kaip tik ir buvo sukilusi 1958 m., ir jai pasisekė tam tikra prasme pakeisti Prancūzijos veldą.

Atėjęs į valdžios priekį, gen. de Gaulle, žinoma, nėra nė vienai politinei prancūzų grupei ar gyventojų sluoksniui pažadėjęs įvykdyti tai, ko jie trokšta. Jau kelis tuos buvo iškilę nepasitenkinimai. Pirmiausia, liberališkieji Prancūzijos sluoksniai puolė jį už tai, kad pasinaudojo sukilimu ir atėjo į valdžią. Socialistai buvo labai nepatenkinti naujuoju mokyklų įstatymu, pagal kurį privačioms mokykloms padidina vaistybės piniginė parama. Biznieriškai nepatenkinti, kam gen. de Gaulle pašalino finansų reformatorių Pinay iš savo vyriausybės. Bet tie nepasitenkinimai ir liko vien tik nepasitenkinimais, kol reiklas vėl neužkliuvo už armijos, kuri atvedė generolą į valdžią. O armijai užkliuvo Alžyras, kurio klausimas labai sunkiai iš-sprendžiamas. Ten pokario metais Prancūzija prikišo daug karių, karas su vietiniais arabais yra taip pat pareikalavęs milijonų išlaidų. Padėtis yra tokia, kad nėra kaip prancūzams pasitraukti iš Alžyro, bet nėra kaip ir numalšinti. Alžyre gyvena 9 milijonai arabų, ir jų nacionalizmo šandien tiesiog nebeįmanoma užglostyti. Alžyre taip pat yra įsikūrusios apie milijonas prancūzų, kurie neturi noro palikti savo ūkių ir grįžti į senąją tėvynę Prancūziją.

Dėl to ir vyksta karas su arabais. Prancūzija laiko ten daugiau kaip pusę milijono kariuomenės. Didelės aukos žmonėmis ir milžiniškos išlaidos tam karui vesti kelia nepasitenkinimą. Kai 1958 m. sukilio kariuomenės vadai prieš vyriausybę, tai vedami tikėjimo, kad gen. de Gaulle ateis ir suras gerą būdą Alžyro klausimui iš-spresti. Generolas atėjo, daugelį dalykų Prancūzijoje pasuko kita vaga, negu iki jo buvo, bet Alžyro klausimui vis dėlto nera-dau auksinio sprendimo, kuris patenkintų visus. Pagaliau jis priėjo išvados, kad Alžyrai reikia leisti pačiam nuspresti savo likimą. Toksai sprendimas, jei jis bus vykdomas, reikš kartų, kad paaukojamas liki mui tasei milijonas Alžyre įsikūrusių prancūzų. Tie Alžyro prancūzai, kurie nepajė-gę sugyventi su vietiniais arabais, turės iš-ten išvažiuoti, o jie, be abejo, norėtų, kad tasai kraštas ir toliau būtų valdomas prancūzų, nors to valdymo kaina yra nepaprastai brangi. Dėl to prezidentas gen. de Gaulle yra pasiryžęs vykdyti savo planą, t. y. jis yra pareiškęs, kad dėl to apsisprendi-mo jis nesitaręs su jokia alžyričių su-darytąja civiline vyriausybe (tokia yra ir veikia užsienyje). Jis venias derybas tik su alžyričių arabų kariniais vadais.

Alžyro arabų sukilėlių vadovybė, išgirdusi tai, tuoj pat persitarkė. Iš jos tuo jau buvo pašalinti visi „ministeriai“, kurie linko į Egiptą ar Kiniją. Jų vieton buvo įsileisti trys buvusieji partizaninio judė-jimo vadai. Sukiliminei Alžyro arabų vyriausybei dabar labai rūpėjo pasitvirtinti, ar prancūzų armija bus ištikima gen. de Gaulle, ar jie ramiai galės eiti į laisvus rinkimus, nebijodami, kad vietinai prancū-zai keršys jiems, o kariuomenė padės. Tai-gi arabų sukilėliams buvo duotas įsakymas vengti prancūzų karių, o susitvarkyti su civiliais prancūzais. Per šesetą savai-čių Alžyre buvo nužudyta, sužeista ar pa-grobta 363 civiliai prancūzai, daugiausia ūkininkai. Civiliuose gyventojuose tai sukėlė paniką. Nepasitenkinimo murmė-jimas persimetė ir į armijos vadus, ir para-šūtininkų generolas Massu, kalbėdamasis

su vokiečių laikraščio „Sueddeutsche Zeitung“ bendradarbiu, pareiškė savo abejojimą, ar armija tinkamą pasirinko žmogų 1958 m. sukilimo metu, kai reikalavo visą valdžią perduoti gen. de Gaulle. Kartu jis pažymėjo, kad armija nežada trauktis iš Alžyro, vis tiek, ką sakytų prezidentas. Ee to, armija parodysianti jėgą, kad reikalai pagerėtų jos norimajai linkme.

Gen. Massu 1958 m. suvaidino žymiausią vaidmenį, kad gen. de Gaulle ateitų į valdžią. Jis buvo pats žymiausias tada Alžyro sukilimo vadas. Dabar jis buvo jau visų Prancūzijos karinių pajėgų Alžyre vadas. Tokie jo pasisakymai prezidentui gen. de Gaulle reikė nepaklusnumą ir maištą. Gen. Massu buvo atšauktas į Paryžių, jis ten atsiprašė prezidentą, pasira-šė ištikimybės pažadą, bet vis tiek buvo atleistas iš pareigų.

Bet gen. Massu atšaukimas buvo ženklas Alžyro prancūzams dar kartą parodyti savo galią ir šikart priversti paklaustyti jį tą asmeni, kurį patys 1958 m. sukilimu iškėlė. Daugumas jų yra ginkluoti — turi ginklus gintis nuo arabų, priklausio vietiniam gynimosi daliniams. Keli tūkstančiai jų tuoj pat pradėjo ruošti barikadas ir sukauti prieš gen. de Gaulle. Žodžiu, prasidėjo sukilimas. Sukilėliai turėjo vil-ties, kad jiems į talką ateis kariuomenė. Kai žandarmerija pabandė išsklaidyti besibūruojančius, prasidėjo susišaudymas, ir to pasėkoje 19 žuvo, 141 sužeista. Dėl to nuotaikos pablogėjo, o kariuomenė neat-ėjo į pagalbą. Buvo atsiųsti parašūtinin-kai, kurie pakeitė žandarmeriją. Nemaža sukilėlių patys yra buvę parašūtininkai. Naujas susišaudymas nebeprasidėjo, bet nauji kariuomenės manevravimai dar la-biaiau prislėgė sukilėlius. Pagaliau sukilė-liams buvo įsakyta likviduotis — išsikirs tyti. Vienas vadų pabėgo, o kitas buvo su-imitas.

Šįkart kariuomenė nuėjo su prezidentu. Prez. de Gaulle padarė taip pat tikrą nuolaidų. Svarbiausia — jis pakeitė nus-tatymą dėl arabų teroristų teismų. Jis bu-vo patvarkęs, kad surimtųjų teroristai bū-ty teisiams normaliai. Dabar teismai bus vykdomi pagrįstintai. Bet, kita vertus, pre-zidentas de Gaulle išsišaukavo sau ypa-tingų teisų, kurios leis jam be jokių kliū-čių susitvarkyti su sukilimo organizato-riais ir dvasiniais įkvėpėjais ir kitą kartą dar lengviau užgniauzti nelauktus pasi-vežimus prieš jo politiką.

BIBLIOTEKAI TRŪKSTA „LIETUVIŲ DIENŲ“

Lietuvių šv. Kazimiero Kolegija Romoje savo bibliotekoje nori turėti pilnus įrištus „Lietuvių Dienų“ žurnalo kompleksus, bet dėl trūkstamų numerių tu padaryti negali. Prašo, jei kas galėtų, perleisti kole-gijai šiuos „L.D.“ numerius: 1950 m. Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 1951 m. Nr. 6(16), 1952 m. Nr. 10(29), 1953 m. Nr. 1(30), 2(31), 9(38), 1954 m. Nr. 6(45). Siųsti — Via Cassalmonferrato, 20 Roma 28, Italia.

MAZIEMIS IR DIDELIEMS:

LIETUVIŲ DIENOS — puikus žurnalas. Jame kiekvienas ras pažįstamų veidų ir tėvynėje paliktų bažnyčių bokštų ar so-dyby. Žurnalas savo turtingom iliustracijom ir gerais rašiniais kiekvieną atrauks nuo kasdienybės. Kaina metams 38 š. 6 d.

Visos moterys 1960 metais užsisako žur-nalą MOTERIS; metams tik 14 šil. Tame žurnale rasite įvairių patarimų, pamoky-tų ir gerų receptų, kaip skaniai išvirtinti ir iškepti.

Vaikams gražus ir įdomus žurnalas EGLUTE; metams 28 šil. Žurnalas savo gražiais piešiniais ir įdomiom apysakom kiekvieną vaiką skatina skaityti gimtąją kalbą, todėl kiekvienas vaikas privalėtų tu-rėti žurnalą EGLUTE.

DIRVA — turtingiausias laikraštis tremt-yje, išeina 3 kart savaitėje, daug ilustra-tijų, naujausios žinios, rimti straipsniai, o juokų kampelis kiekvieną prajuokins, todėl visi skatome laikraštį DIRVA; me-tams 70 šilingų.

Naujos knygos:

Tik gautas V. Baravyko Anglų-Liet. kal-bų žodynas, apie 30.000 žodžių bei posa-kių, kaina 43 šil.

A. Giedrius — Lukšijai — autoriaus gimtojo kaimo istorija; kaina 18 š.

Rašyti: Dainora, 49. Thornton Ave., London W4.

Europos Lietuvių Kronika

PIRMADIENĮ TURI PASIEKI KORESPONDENCIJOS

„Europos Lietuvis“ pastaruju metu spausdinamas vis šiek tiek anksti. Dėl to jei reikia kam išspausdinti kokius nors pranešimus, prašytumėm išsiųsti laiškus taip, kad jie pirmadienį pasiektų redakciją.

REMEJŲ NEMAŽEJA

Gavusieji sieninį kasdien nuplėšiamą kalendorių, dabar dar vis siūnia mokėti, o tarp siuntėjų netrūksta ir nuosirdžių remėjų, kurie pridėda daugiau negu nustatyta.

Širdingai dėkodomas ir pasisakymas, kad kalendorius yra kiekvienais metais kaip didžiausias svečias. J. Liaugaudas atsuntė 10 šil., M. Tulytė 10 šil. ir 20 šil. aukų spaudos reikalams, Aug. Keturaitis 10 šil., J. Kamauskas 10 šil. (praėtais metais jis taip pat mokėjo 10 šil.), P. Kybartas 8 šil. (jis už „Eur. Lietuvį“ nuo 1957 m. moka po 50 šil. metams), A. Majus 8 šil., J. Zaleckas 10 šil.

V. Lugas iš pradžių apsiriko ir atsuntė ne 6 bet 5 šil. Pastebėjęs savo klaidą, atsuntė dar 5 šil. P. Klėgerienė vietoj 1 šil. papildomai atsuntė 3 šil., M. Kugrėnas už pavėlavimą pats save nubaudė 4 šil.

J. Rinkauskas atsuntė 10 šil. su tokia prieraša: „ir tikiuos, kad šis kalendorius į mano duris kasmet pasibels ir gaus prieglobstį“.

KALENDORIAUS KAINA VOKIETIJOJE

„Europos Lietuvis“ ir Nidos Knygų Klubo šiemetinis kasdien nuplėšiamas kalendorius Vokietijoje kainuoja 3.60 DM.

LONDONAS

PAMALDOS UŽ LIETUVĄ

Šį sekmadienį, vasario 13 d., 11 val., Londono Lietuvių bažnyčioje bus laikomos pamaldos už Lietuvą.

VASARIO 16 D. MINĖJIMAS

Vasario 16-tosios minėjimas Londono vyks vasario 20 d. Parapijos salėje. Pradžią 7 val. Įdomi programa.

DBLS CENTRO ŽINIOS

DBLS išleistasis Vlodo Šlaito poezijos rinkinys jau išsiuntinamas Nidos Knygų Klubui skaitytojams. Gavusieji šį rinkinį „Ant Saulėgraužos vamzdžio“, prašomi atsiųgti su leidėjais, t.y. DBLS Centru.

Centrinio koordinacinio komiteto posėdyje dalyvavo DBLS Valdybos narys. Svarstyta Pabėgėlių koncerto apyskaita. Galutinių duomenų dar nėra, bet tikimasi, kad koncerto pelnas sieks apie 1000 sv. Ga lima tvirtinti, kad šis koncertas visapusiškai yra pavykęs, nes jį gan plačiai paminėjo beveik visi Londono dienraščiai. Įvairiems parengimams, susijusiems su šiuo koncertu organizavimu, DBLS Centris lėdžas turėjo išlaidų 22 svarus.

Vasario 3 d. DBLS Valdyba turėjo posėdį. Svarstyti tokie reikalai: 1) Nutarta pakviesti Revizijos komisiją padaryti Centrinio lėdžos reviziją už 1959 m.; 2) Pasiryti būsimajam DBLS suvažiavimui patvirtinti dabartinę Valdybą ir pratęsti jos kadenciją dar iki kito suvažiavimo. Skyrių Valdybos prašomos šį pasiūlymą pasvarstyti ir duoti atitinkamas instrukcijas savo atstovams suvažiavimui; 3) Mokytojų konferencija Manchesteryje. Nutarta konferenciją pagal galimybes finansiškai paremti ir globoti. Konferencijoje dalyvaus DBLS Pirmininkas arba Vicepirmininkas; 4) Londono parapijos chorui ir Bradfordo skautų tautinių šokių grupei, atstovavusioms lietuvių pabėgėlių koncerte, Albert Hall, Londone, pareikšti DBLS Valdybos padėką; 5) Svarstyti taip pat įvairius administracinius ir einamieji reikalai.

Acton Pharmacy

(EXPORT) LTD.
24, CHURCH ROAD, LONDON, W.3
Tel. AC0Rn 0712

Prašom parašyti ir prašyti kainoraščių Informacija ir patarimai lietuvių kalba teikiama nemokamai.

ATOSTOGOS LIETUVIŲ SODYBOJE

Norintieji vasaros atostogas praleisti Lietuvių Sodyboje, jau užsisako vietas. Tokių užsisakusiųjų yra jau nemaža, tarp jų ir kelios lietuvių šeimos. Būtų labai gera, kad lietuviai būtų visi patenkinti. O tai bus nesunkiai įgyvendinama, jei lietuviai ko ankščiau užsisakys. O jei sakome, kad ko ankščiau, tai reikštų, jog jau pats laikas būtų tuo pasirūpinti dabar.

BIRMINGHAMAS

VASARIO 16 MINĖJIMAS

DBLS Birminghamo skyrius, Vasario 16 Dienes minėjimą rengia šeštadienį, vasario 13 d., 6.30 val., Birminghame, 75, Digbeth, Big Bull's Head restorano salėje.

Programoje K. Deveikio paskaita ir linksmoji dalis. Pukius orkestras gros iki 11.30 val. Minėjimo pelnas skiriamas Vasario 16 Gimnazijai Vokietijoje paremti. Maloniai kviečiame vietas ir apylinkės lietuvius atsilankyti.

Skyriaus Valdyba

BOLTON

SOKIAI

Vasario 27 d. DBLS Boltono Skyrius rengia tarptautinius šokius su išgerimais ir užkandžiais. Šokiai vyks Spinners Hall, St. George Rd., Bolton, Pradžią 6 val.

Į šokius nuosirdžiai kviečiame visus artimuosius skyrius ir pavienius asmenis - vietas pakaks visiems. Šokiai tęsis iki 11.30 val. Gautasis pelnas skiriamas pabėgėlių organizacijai Anglijoje paremti.

Skyriaus Valdyba

BRADFORDAS

SUSIRINKIMAS

Vasario 13 d., 6 val., Lietuvių Vyties klubo patalpose, 5, Oak Villas, šaukiamas DBLS Bradfordo skyriaus.

Metinis susirinkimas.

Nariai ir prijaunantieji prašomi susirinkime dalyvauti.

DBLS Bradfordo Sk. V-ba

VASARIO 16 D. MINĖJIMAS

Vasario 27 d., 6 val., Bradfordo Lietuvių Vyties Klubu patalpose, 5, Oak Villas, rengiamas Vasario 16 D. minėjimas.

Programoje A. Balsio paskaita ir kita. Vietos ir apylinkės lietuvių kviečiami minėjime dalyvauti.

DBLS Bradfordo Sk. Valdyba

MANCHESTERIS

BLYŲŲ BALIUS

Manchestero Lietuvių Socialinis Klubas š. m. vasario 20 d., šeštadienį, 5 val. p.p., savo patalpose rengia Blynų Balių.

Staliukai rezervuojami iš anksto. Šokiai gros orkestras. Klubu Valdyba

Pamaldos:

ECCLES: Pamaldos vasario 21 d., 12.15 v.

ROCHDALE

SUSIRINKIMAS

1960 m. vasario 20 d. (šeštadienį), 5 val. 30 min., Mollesworth St., Ukrainiečių Soc. Klube, šaukiamas DBLS Rochdale Skyriaus narių metinis susirinkimas.

Visus Skyriaus narius, akcinius ir prijauniančius prašome gausiai atsilankyti.

Skyriaus Valdyba

COVENTRY

VASARIO 16 D. MINĖJIMAS

DBLS Coventry Skyrius vasario 20 d., 6 val. p.p., „The Coundon Hotel“ patalpose ruošia Vasario 16 D. Minėjimą.

Programoje paskaita ir šokiai. Prašom atsilankyti.

Skyriaus Valdyba

Pamaldos:

COVENTRY — vasario 21 d., 12 val., St. Elizabeth bažn., St. Elizabeth's Road.

NORTHAMPTONAS

SUSIRINKIMAS

DBLS Northamptono Skyriaus Valdyba maloniai kviečia Skyriaus narius ir visus kolonijos lietuvius į Skyriaus metinį susirinkimą, kuris įvyks vasario 14 d., 3 val. po pietų, R. Kat. Katedros klubo salėje, Kingsthorpe Rd.

Į šį susirinkimą turime sueiti visi - nariai ir nenariai, nes skyrius organizuoja susirinkimus visiems, įvairius minėjimus visiems, lietuviškas pamaldas visiems. Vis kas, kas daroma, visiems žinoma.

Svarbiausia, tai paminėsime savo Tautos šventę - Vasario 16 D. ir apsvaistysime visus mūsų rūpimus reikalus.

Skyriaus Valdyba

NORTHAMPTONAS

VASARIO 16 D. MINĖJIMAS

DBLS Nottinghamo skyrius Vasario 16 Dienes minėjimą rengia šeštadienį, vasario 20 d., 6.30 val. Meadows Community Centre, Kirkwhite St., netoli geležinkelio stoties.

Programoje: paskaita ir meninė dalis — J. Kasperavičiaus solo dainos.

Po oficialiosios dalies šokiai ir žaidimai, užsiskandinant aučiū.

Kviečiame atsilankyti senus ir jaunus, iš toli ir arti.

Skyriaus Valdyba

WOLVERHAMPTONAS

NEPRIKLĄUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

DBLS Wolverhamptono Skyriaus Valdyba vasario 20 d., 19 val., „Molliux Hotel“ puosnioje salėje North St. rengia Vasario 16 D. minėjimą.

Programoje DBLS pirmininko S. Nenorto paskaita. Po oficialiosios dalies seks šokiai grojant puikiam orkestrui iki vidurnakčio. Veiks baras bei loterija.

Pelnas skiriamas Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje paremti.

Malonius tautiečius iš toli ir arti kviečiame atsilankyti.

Skyriaus Valdyba

SPORTAS

DU PUKIUS LAIMĖJIMAI

Viltis suplikė Staffordo lakūnų komandą draugiškose rungtyne 34:40. Šiose rungtyne gerai žaidė B. Viliūnas.

Kitame svarbiame susitikime Viltis įveikė Oxfordo Vikings visos Anglijos intermediate pirmenybėse.

Abi komandos žaidė labai lėtai ir atsargiai. Pirmas kėlinys baigėsi 11:7 Vilties naudai.

Antrame kėlinyje kova pagyvėjo, bet viltiečiams nebuvo sėkmės. Per paskutines tris minutes Viltis buvo atsilikusi 5 taškais. Viltiečiai nepameta, paėmę minutę, persmeta į puolimą. Rungtynės laimėtos 1 taško persvara.

Viltis yra tarp tų komandų, kurios liko šiame turnyre kovoti toliau už visos Anglijos taure.

Už Viltį žaidė ir taškus pelnė: Karnavičius — 8, Kelmistraitis — 8, Lawrence — 5, Siemaszkiewicz — 4, S. Lawrence — 2, Burden — 0.

VOKIETIJA

TALENTINGAS LIETUVIS

Memmingeno stovykloje gan, vargingai gyvena brangus talentas. Tai įgudęs, tik dar mažai kituose kraštuose gyvenantiems lietuviams žinomas liaudies meno ugdytojas Stanislavas Kinčinas. Jis drožinėja iš medžio kryžiuokius - koplyteles. Nevenias lietuvis, o taip pat kitatautis gėris jo kūryba ir yra jau nusipirkę jo drožtų lietuviškų koplytėlių - kryžiuokius. Ir šiuo metu, artėjant Vasario 16-tajai, nemaža lietuvių užsisakė jų dovanoms kitataučiams ar arti miesiems.

Lietuvių skautai jubiliejinės džiamborės metu Anglijoje S. Kinčino dirbtą koplytėlę padovanojo vyriausiam pasaulio skautui Rowlandui. Zavėjosi šiuo, deja, į Angliją tik vienu patekusiu S. Kinčino darbu, Anglijos lietuvių, lankydami mūsų parodė. Daugelis jų norėjo čia pat nupirkti šį drožinį.

Jeigu kas nors norėtų Anglijoje gyvenančių lietuvių įsigyti šį menišką dalykėlį, kurio kaina su persiuntimu 2 svarai, prašom kreiptis:

Stanislavas Kinčinas, (13b) Memmingen, Kuenersbergerstr., W. Germany.

ITALIJA

Solistės Uknėvičūtės koncertai

Romoje studijuojanti solistė Albina Uknėvičūtė Vasario 16 Dienes progą koncertu Vokietijos lietuviams. Sugrįžusi iš Romos dainininkė pajavins Nepriklausomybės šventės minėjimą, kuris įvyks vasario 21 d.

Spaudos darbininkas

Kun. Leonas Horoska, gudų kilmės lietuvių draugas, redaktorius ir rašytojas, sausio 18 d. Romoje pas marijonus atliko pirmuosius žadus. Toliau darbuosis Londone.

Sukaktis ir praėjimas

Kadangi šiemet sueina Ateities sąjungos aukšnie sukaktis, Romos ateitininkų draugovė kun. Jono Rjaubūno vadovybėje stro piai gilina sąjungos istoriją. Istoriųjų žinių ypač pasigėnda jaunesnieji nariai.

Nauji akademikai

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija, kurios centras yra Romoje, į garbės akademikus pakėlė prelatą P. Jurą ir į akademikus mokslininkus prof. Julijū Graurogą, prof. Joną Grinų, prof. Antaną Liūmą, SJ, ir prof. Antaną Salį. Akademija dabar leidžia „Suvažiavimo Darbų“ IV tomą ir ruošia spaudai metraštinę.

Lietuvių kalba tarp 18

Tikėjimo skleidimo kongregacijos su- rengtoje Vatikane akademijoje, dalyvaujant Šv. Tėvui Jonui XXIII, daugeliui kar-

PRANCŪZŲ „INVAZIJA“ BAVARIJOJE

J. Medaitis

Po karo viena idėja vėl rado platesnio atgarsio sąmonėje tų Europos tautų, kurių kovojimo fronte viena prieš kitą, būtent: nepalikti vien vyriausybės tvarkyti tarp tautinių santykių, bet ir savo iniciatyva megzti ryšius su kaimyniniais kraštais ir juos kiekviena proga plėsti ir stiprinti. Kai vienas kraštas geriau pažinęs kitą ir tai ne iš blogosios, bet iš gerosios pusės, tada gimianti didesnis pagarba kaimynui, sumažėjanti pagunda vaidinti „antžmogiu“ rolę, kilsią paskatų parodyti savo „jėgą“ dvasinių ir religinių vertybių kūryboje.

O kad seni kaimynai ir sykiu kelių nuožmių karų priešai turi dar daug „palslėpto lobbio“, apie kurį niekas nekalba, aidint patrankoms arba pliauškant okupacijos botagai, parodė prancūzų savaitė „Bavarijos sostinėje“ 1959 m. spalio 15-25 d.d.

Prancūzams, tiesa, nebuvo ypač sunku surasti bavaruose šiltų simpatijų. Jau nuo seno, nuo 17-tojo šimtmečio, kada Bavarijos balsas emė sverti politinėje arenoje, užsimezgė tarp prancūzų ir bavarų gana nuosirdūs santykiai. Per Bavarijos monarčių vedybas nemažai prancūziško kraujo įtekėjo į bavarų istoriją, o su juo ir meninės ugnies. Ir šiandien Miunchenas būtų nebe tas Miunchenas, jei iš jo pašalintum prancūziškus elementus.

Prancūzų savaitė Miunchene kaip tik ir tiko prisiminti Bavarijos monarchijos laikams, senoms dviejų šalių draugiškumo tradicijoms, kai kurias iš jų atšviežinti, arba vėl paieškoti naujų kelių į gražų gyvenimą.

Į Miuncheną atvažiuo prancūzai gerai pasiruošę. Jie atvežė turiningą programą, tinkančią įvairaus skonio publikai. Ir Miuncheno gyventojai, koncertų, parodų ir visokių kitokių parengimų išlepinti, turėjo „kapituluoti“ ir pripažinti, kad prancūzai yra tikri meistrai ne vien virtuvėje, madų salone ar kepalų gamyboje.

Dvidešimt septyni parengimai puošė prancūzų - bavarų savaitę Miunchene. Muzikinę programą atliko kamerinis Paryžiaus radijo ir televizijos orkestras, garsusis vargonininkas Marcel Dupre, Paryžiaus policijos orkestras, savojiečių ir bavarų tautinių šokių ir dainų ansambliai. Jų papildė prancūziški „chansons“ su publikos mėgiamais dainininkais Gilbert Beaud, J. Greco ir kt. Kas norėjo, galėjo gėrėtis Janine Charrat baletu menu, Marcel Camus filma „Orfeu Negro“, 1959 m. laimėjusia Cannes „auksinė palme“ ir Vokietijoje gaviausia apdarimą „ypač vertinga“. Kaip vaidina Moljėrą Comedie Francaise, pamatė miuncheniečiai dviejuose „Les femmes savantes“ vakaruose. Parodą lankytojų akys pasisotino retais istoriniais dokumentais, vaizduojančiais bavarų - prancūzų draugystę amžių bėgyje, prancū-

ziškų porceliano dirbiniais, vertingais sieniniais kilmiais, dabartinio prancūzų meno darbas ir kitkuo. Paryžiaus Cadorian imonė mokėjo pasigarsinti, atsiųsdama pačius įžymiusius Haute Coiffure atstovus, kurių rankų meno pasižūrėti buvo suvažiavę Miunchenan per tūkstanti kirpėjų iš visos Vokietijos.

Kas anomis dienomis vaikštinėjo Miuncheno gatvėmis, to akį traukė vitrinose išstatytos prancūziškos prekės. Net dviejų šimtų krautuvių vitrinas puošė galingas galdys, įsikabinę Bavarijos vėliavėlė.

Šiai prancūzų „invasijai“ atžymėti buvo ne tik išgėrta daug šampano, pasakytą gražių kalbų, prirašyta eilė straipsnių dienraščiuose, bet ir įkurta Bavaru - Prancūzų Draugija, kuri stengsis toliau plėtoti tai, kas savaitės bėgyje buvo užmegzta. Ji leis specialų žurnalą, keisis studentais ir jaunais specialistais, organizuos studijines keliones, rengs parodas, kitaip tariant, plačiu frontu puoselės tarptautinį bendradarbiavimą. Prancūzijos pasiuntinys Vokietijai Fr. Seydoux de Clauronne, ta proga viešėdamas Miunchene, pripažino, kad vien diplomatų pastangų palaikyti gerius santykiams nebeužtenka. Diplomatus turėtų žymiau paremti kultūrininkai ir ekonomistai, įnešdami ir į politinę sritį darnaus tarptautinio bendradarbiavimo nuotaką ir patirtį.

ORGANIZUOJA LIETUVOS SODININKYSTES DRAGIJA

Vilniuje, Gedimino g. (vad. Stalino pr.) 19 nr. įsikūrė „Lietuvos Sodininystės Dijos“ centro valdyba. Jos narys Pranas Rimkus (buvęs Lietuvos Žemės ūkio Rūmų smulkiųjų ūkių šakų agronomas) informavo apie tą draugiją sodininkus, daržininkus, bitininkus ir gelėlininkus, kviesdamas draugijoje dalyvauti. Įstojamasis mokeskis 10 rublių, mėnesinis — 5 rubliai. Draugijos nariai galės gauti savo žinion žemės sklypelius, miestuose iki 600 kv. metrų, kaimuose iki 1200 kv. m., ir juose, draugijos agronomų pamokomis, galės užsiimti minėtomis ūkių šakomis. Draugijos nariais gali būti ir juridiniai asmenys, t.t., kolchozai, sovchozai, organizacijos, įstaigos, bet dauguma narių regimai bus paskiri asmenys. Gavęs sklypą asmuo bus įpareigotas jį tvarkingai laikyti ir tinkamai jį išnaudoti, bet gautais produktais galės pats kaip tinkamas naudotis. (LNA)

KUR STATYS NAUJAS LIGONINES

(E) Sveikatos ministerio Dirės pareiškė mu, per artimiausius 1-2 metus Vilniuje bus pastatyta antroji ligoninė eile su 400 lovų. Su pirmąją pastatų eile ta sudarys 700 lovų. Klaipėdoje bus pastatyta dar viena ligoninė 300 lovų. Alytuje numa toma ligoninė iki 300 lovų. Kėdainiuose pastatys 250 lovų, Ukmergėje 300 vietų ligoninę. Ligoninių reikalams busiupnikta 65 automobiliai, 40 sanitariniai autobusai ir 15 daugiaviečių automobilių, be to, kilmojamieji Rentgeno įrenginiai automatinose.

KAUNO ILGIS IR PLOTIS

Prijungus prie Kauno miesto tolimus jo pakraščius, dabar atstumas nuo šiaurinės miesto ribos iki pietinės, tiesia linija, yra 13 kilometrų, o nuo vakarinės iki rytinės — 16 kilometrų. Yra suplanuota (dalis ir užstatyta) naujų gatvių maždaug tiek ilgio, kaip trečdalis buvusio priešbolshevikiniais laikais ilgio. Iš viso dabar senų ir naujų gatvių ilgis siekia apie 500 kilometrų. Daug gatvių pavadinimų pakeista. Didžiausia „perkirkštijimo“ banga Kauno gatves palietė 1958 metais: tada Kauno gatvių gavo naujus pavadinimus. (LNA)

Lenkiškai knygrišyklai reikalingas turis patyrimo ar šiek tiek to darbo pramokęs knygrišys, o taip pat jaunuolis, noris mokytis knygrišio amato.

Prašom kreiptis:

INTROPOL BOOKBINDERS
19, Glebe Road (Kingsland Road)
London, E.8.

EUROPOS LIETUVIS —

LITHUANIAN WEEKLY.
Redakcijos ir Administracijos adresas:
1, Ladbroke Gardens, London, W.11.
Tel. PARK 2470.

Redakcija rankraščius taisto ir trumpina savo nuožūra.
Prenumeratos kaina: metams 40 šil., 6 mėn. 22šil., atskiras numeris 1 šil.; dolerio kraštuose — 6 dol. metams.
Leidžia Lietuvių Namų Akc. Bendrovė. Leidimo Tarybą sudaro DBLS Valdyba ir Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai.

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARK 2470.